

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vŕaz

ročník 22
Október 2021
číslo 8

Uznať sa pred Bohom za maličkých

Myšlienky pápeža Františka k evanjeliu 23. NE v roku „B“

„Uznať sa pred Bohom za maličkých“

V Evanjeliu dnešnej liturgie vidíme pomerne nezvyčajnú Ježišovu reakciu: je rozhorčený. Ale ešte prekvapivejšie je, že jeho rozhorčenie nie je spôsobené farizejmi, ktorí ho skúšajú otázkami o dovoľnosti rozvodu, ale jeho učeníkmi, ktorí – aby ho uchránili pred tlačenicou davu – napomínajú niektoré deti, ktoré sú privádzané k Ježišovi. Inými slovami Pána nerozhorčuje ten, s ktorým vedie dišputu, ale ten, ktorý aby Pána odbremenil, odháňa od neho deti. Prečo? To je dobrá otázka: prečo to Pán robí?

Pripomeňme si – bolo to v Evanjeliu spred dvoch nedeľ – že Ježiš sa gestom objatia dieťaťa stotožnil s maličkými: učil, že práve maličkým, teda tým, ktorí závisia od iných, sú odkázaní a nemôžu sa odplatiť, treba slúžiť ako prvým. Kto hľadá Boha, nájde ho tam, v maličkých, v núdznych: núdznych nielen po hmotných dobrách, ale aj po starostlivosti a úteche, ako sú chorí, ponižovaní, zajatci, imigranti, väzni. On je tam: v maličkých. Hľa, prečo je Ježiš namrzený: každá urážka voči maličkému, voči chudobnému, voči dieťaťu, bezbrannému, je urážkou voči nemu.

Dnes Pán opakuje toto učenie a dopĺňa ho. Dodáva totiž: „Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň“. Nové je toto: učeník nemá maličkým len slúžiť, ale má sám seba považovať za maličkého. No považuje sa každý z nás za maličkého pred Bohom? Zamyslime sa, pomôže nám to. Vnímať sa ako maličkí, tí, ktorí potrebujú spásu, je nevyhnutné pre prijatie Pána. Je to prvý krok pre otvorenie sa mu. Častokrát však na to zabúdame. Keď sa nám darí, je nám dobre, podliehame ilúzii sebestačnosti, že si vystačíme sami, že nepotrebujeme Boha. Bratia a sestry, toto je klam, lebo každý z nás je bytostne odkázaným, maličkým. Musíme hľadať našu vlastnú malosť a uznať si ju. A tam nájdeme Ježiša.

Priznať si v živote našu malosť je východiskovým bodom k tomu, aby sme sa stali veľkými. Ak sa zamyslíme, tak zistíme, že nerastieme až tak na základe úspechov a vecí, ktoré vlastníme, ale najmä vo chvíľach zápasu a krehkosti. Tam, v núdzi, dozrievame; vtedy otvárame srdce Bohu, ostatným, zmyslu života. Otvárame oči pre ostatných.

pokračovanie na strane č. 4

meditačná snímka: Jaroslav Fabián

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Príhovor pápeža Františka-Košice ... 5
Príhovor pápeža Františka-Šaštín ... 8
Svedectvá Košice 10
Ked úraduje nebo 12

ROZHовор

Mgr. Miroslav Liška 14

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Narodenie P. Márie - homília 19
Divotvorca z Libanu 23

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 24
Máš problém? (98. časť) 25
Trampoty v manželstve (156. časť) 26
Slová pápeža Františka 27
Ohlášky 28
Stalo sa, stanesa 28
Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: Martin Magda
Vnútorná predná: Jaroslav Fabián
Vnútorná zadná: Martin Magda
Vonkajšia zadná: Michal Bednárik

SPEKTRUM**Vydáva:**

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vŕtaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda sr.

Redakčný tím: † d. o. Ján Biroš, Zuzana Forišová, Martina Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová, Peter Stašík, Melánia Tkáčová, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116
e-mail: vitaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk
www.farnostvitaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647
Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

Pane, nauč nás

**Pane, nauč nás vychádzať zo seba samých
a vykročiť na cestu hľadania pravdy.**

Nauč nás ísť a vidieť,

nauč nás počúvať,

aby sme v sebe nepestovali predsudky,

aby sme nerobili urýchlené závery.

**Nauč nás ísť tam, kde nikto nechce ísť,
nájsť si čas na to, aby sme pochopili
a sústredili sa na podstatné,**

**aby sme sa nenechali rozptylovať zbytočnosťami,
dokázali odlišiť klamné zdanie od pravdy.**

**Daj nám milosť spoznať tvoje príbytky vo svete
a čestne vyzozprávať, čo sme videli.**

*V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne, na vigíliu liturgickej spomienky na sv. Františka Saleského
František*

(pokračovanie zo strany č. 2)

Ked' sme maličtí, otvárame svoje oči pravému zmyslu života. Ked' sa cítime maličtí zoči-voči nejakému problému, maličtí voči krížu, chorobe, ked' zažívame strasti a opustenosť, nestrácejme odvahu. Odpádá maska povrchnosti a opäť sa objavuje naša krehká podstata: je to nás spoločný základ, nás poklad, lebo s Bohom krehkosti nie sú prekážkami, ale príležitostami. Peknou modlitbou môže byť táto: „Pane, pozri na moje krehkosti...“ a vymenujme ich pre ním. Toto je správny postoj pred Bohom.

Totižto práve v našich slabostiah odhalíme, ako sa Boh o nás stará. Dnešné Evanjelium hovorí, že Ježiš je veľmi nežný voči maličkým: „Potom ich objímal, kládol na ne ruky a požehnával ich“. Tažkosti, situácie, ktoré odkrývajú naše slabosti, sú najlepšími príležitostami, ako zažiť jeho lásku. Dobre to vie ten, kto sa neprestajne modlí: vo chvíľach temnoty alebo opustenosťi je Božia neha voči nám takpovediac ešte viac prítomná. Ked' sme maličtí, väčšmi vnímame Božiu nehu. Táto neha nám dodáva pokoj, táto neha nám dáva rást, lebo Boh sa približuje svojím spôsobom, ktorým je blízkosť, súcit a neha. A keď sa z akéhokoľvek dôvodu cítime, akí sme nepatrní, čiže maličtí, Pán prichádza ešte bližšie, cítime ho viac pri sebe. Darúva nám pokoj, dáva nám rást.

Pri modlitbe si nás Pán pritíska k sebe, ako to robí otec so svojím dieťaťom. Vtedy sa stávame veľkými: nie v iluzórnom predstieraní našej sebestačnosti – to nikoho nerobí veľkým –, ale v neochvejnom vkladaní každej nádeje do Otca. Presne tak, ako to robia maličtí, takto to robia.

Prosme dnes Pannu Máriu o veľkú milosť, o milosť byť maličkými: byť deťmi, ktoré dôverujú Otcovi v istote, že on sa o nás neprestajne stará.

(Príhovor Svätého Otca Františka pred modlitbou Anjel Pána, 3. októbra 2021)

snímka: Jaroslav Fabián

Príhovor pápeža Františka na stretnutí s mladými v Košiciach

Milí mladí, drahí bratia a sestry, dobrý večer!

Bolo mi potešením počúvať slová Mons. Bernarda, vaše svedectvá a vaše otázky. Položili ste ich tri a ja by som sa chcel pokúsiť s vami hľadať odpovede.

Začнем Petrom a Zuzkou, vašou otázkou o láske vo dvojici. Láska je najväčší sen v živote, ale nie je to lacný sen. Je pekný, ale nie je ľahký, ako všetky veľké veci v živote. Je to sen, ale nie je ľahké ho interpretovať. Ukradnem vám vetu: «Začali sme tento dar vnímať úplne novými očami». To povedala ona. Naozaj, ako ste povedali, sú potrebné nové oči, oči, ktoré sa nenechajú oklamáť vzhľadom. Priatelia, nebanalizujme lásku, pretože láска nie je len emócia a cit; tie sú nanajvýš tak jej začiatkom. Láska neznamená mať všetko a hned, nezodpovedá logike „použi a odhod“. Láska je vernosť, dar, zodpovednosť.

Skutočnou originalitou dnes, skutočnou revolúciou, je oslobodiť sa od kultúry provizórnosti, ísť nad rámec inštinktu a nad rámec okamihu, znamená milovať na celý život a celou svoju bytosťou. Nie sme tu na to, aby sme žili zo dňa na deň, ale aby nás život bol dobrodružnou výpravou. Všetci budete mať na mysli veľké príbehy, ktoré ste čítali v románoch, videli v nejakom nezabudnuteľnom filme, počuli v nejakom dojemnom príbehu. Ak sa nad tým zamyslíte, vo veľkých príbehoch sú vždy dve ingredencie: jedna je láska, druhá dobrodružstvo, hrdinstvo. Vždy idú spolu. Na to, aby bol život veľký, je potrebné jedno aj druhé: láska a hrdinstvo. Pozeráme sa na Ježiša, hľadíme na Ukrižovaného, je tu oboje: bezhraničná láska a odvaha dať svoj život až do konca, bez polovičatosti. Máme pred očami blahoslavenú Annu, hrdinku lásky. Hovorí nám, aby sme sa usiliovali o vysoké ciele. Prosím vás, nenechajme dni nášho života plynút ako epizódy v telenovele.

Preto keď snívate o láske, neverte v špeciálne efekty, ale v to, že každý z vás je výnimočný: každý z vás. Každý je darom a môže zo života, zo svojho vlastného života urobiť dar. Ostatní, spoločnosť, chudobní na vás čakajú. Snívajte o krásе, ktorá presahuje vzhľad, presahuje make-up, ktorá presahuje módne trendy. Snívajte bez strachu o založenie rodiny, o splodení a výchove detí, o dávaní života, o zdieľaní všetkého s druhou osobou, bez toho, aby ste sa hanbili za svoje slabosti, pretože je tu on alebo ona, kto ich prijíma a miluje, ktorý ťa miluje takého, aký si. A toto je láska: milovať toho druhého takého, aký je a toto je pekné.

Sny, ktoré máme, nám hovoria o živote, po ktorom túžime. Veľké sny nie sú silné auto, módne oblečenie, ani „dovolenka po rôznych atrakciách“. Nepočúvajte tých, ktorí vám hovoria o snoch a namiesto toho vám predávajú ilúzie. Snívanie je jedna vec, mať ilúzie iná. Tí, ktorí predávajú ilúzie tým, že hovoria o snoch: to sú manipulátori šťastia. Boli sme stvorení pre väčšiu radosť: každý z nás je jedinečný a je na svete, aby sa cítil milovaný vo svojej jedinečnosti a miloval ostatných, ako to nikto nemôže urobiť za neho. Nežijeme na to, aby sme sedeli na lavičke ako náhradníci za niekoho iného. Nie, každý je v Božích očiach jedinečný. Nenechajte sa „homologizovať“; nie sme vyrábaní v sériach, sme jedineční, sme slobodní a sme vo svete, aby sme prežili príbeh lásky s Bohom, aby sme mali odvahu robiť veľké rozhodnutia, aby sme sa pustili do nádherného rizika lásky. Pýtam sa vás: Veríte v to? [potlesk] A snívate o tom? [potlesk a odpoved] „sí“ - áno) Ste si istí? [odpoved] „sí“ - áno] „Bravil!“ - Super!

Chcel by som vám dať ďalšiu radu. Aby láska prinášala ovocie, nezabudnite na korene. A aké sú vaše korene? Rodičia a najmä starí rodičia. Dávajte pozor, áno, starí rodičia. Oni vám pripravili pôdu. Polievajte korene, chodte k starým rodičom, urobí vám to dobre: položte im otázky, nájdite si čas, aby ste si vypočuli ich príbehy. Dnes je nebezpečenstvo rástť vykoreniený, pretože máme sklon bežať, robiť všetko narýchlo: to, čo vidíme na internete, nám môže okamžite prísť domov, stačí jeden klik a na obrazovke sa hned zobrazia osoby a veci. A potom sa stane, že sa nám stanú známejšími ako tváre, ktoré nám darovali život. Plní virtuálnych správ riskujeme, že stratíme svoje skutočné korene. Odpojiť sa od života, fantazírovať v prázdro nie je dobré, je to pokušenie od zlého. Boh nás chce mať pevne zasa-

dených na zemi, spojených so životom; nikdy nie uzavretých, ale vždy otvorených pre všetkých! Zakorení a otvorení. Rozumiete? Zakorení a otvorení. [potlesk]

Poviete mi: áno, je to pravda, ale svet rozmýšľa inak. O láske sa veľa hovorí, ale v skutočnosti platí iná zásada: nech sa každý stará sám o seba. Drahí mladí, nenechajte sa ovplyvniť tým, čo nie je dobré, zlom, ktoré besnie. Nenechajte sa ovládnuť smútkom, alebo rezignovaným znechutením tých, ktorí hovoria, že sa nič nezmení. Ten, kto tomu uverí, ochorie na pesimizmus. A videli ste tvár mladého človeka, mladého pesimistu? Videli ste jeho tvár? Tvár zatrpknutá, tvár zošúverená horkostou. Pesimizmus nás rozhorčuje. Vnútorne zostarneme. Zostarneme mladí. Dnes je toľko rozkladných súťaží, ktoré obviňujú všetkých a všetko, šíria negativizmus, sú odborníkmi na sťažnosť. Nepočúvajte ich, veru nie, pretože sťažovanie sa a pesimizmus nie sú kresťanské, Pán nemá rád smútok a keď niekto zo seba robí obeť. Nie sme stvorení, aby sme skláňali hlavu k zemi, ale aby sme ju pozdvihli k nebu, k druhým, smerom k spoločnosti.

Ale keď sme sklesnutí - pretože každý v živote je občas trochu na dne, všetci to poznáme – a keď sme na dne, čo môžeme robiť? Existuje spoľahlivý prostriedok, ktorý nám pomôže znova vstať. To je to, o čom si nám hovorila ty, Petra: spovede. Počúvali ste Petru, hej vy? [„Áno!“] Prostriedok spovede. Pýtala si sa ma: „Ako môže mladý človek prekonať prekážky na ceste k Božiemu milosrdenstvu?“ Aj tu ide o záležitosť pohľadu, pohľadu na to, na čom záleží. Ak sa vás opýtam: „Na čo myslíte, keď sa ideťe spovedať?“ – nehovorte to ale nahlas –, som si takmer istý odpovedoū: „Na hriechy“. Ale – pýtam sa vás – odpovedajte - sú hriechy skutočne centrom spovede? [„Nie!“] Nepočujem... [„Nie!“] „Bravo!“ Boh chce, aby si sa k nemu priblížil tým, že budeš myslieť na seba, na svoje hriechy, alebo na neho? Čo chce Boh? Aby priviesť ťa bližšie k nemu alebo k tvojim hriechom? Čo chce? Odpovedz [„K nemu!“] Hlasnejšie, som hluchý... [„K nemu!“] Čo je centrom, hriechy alebo Otec, ktorý odpúšta všetky hriechy? Otec. Nechodomé na spovede ako potrestaní, ktorí sa musia pokoriť, ale ako deti, ktoré bežia do Otcovo objatia. A Otec nás dvíha v každej situácii, odpúšta nám každý hriech. Počúvajte dobre toto: Boh vždy odpúšťa! Pochopili ste? Boh vždy odpúšťa!

Dám vám malú radu: po každej spovedi nejakú chvíľu zostaňte a zapamäťajte si odpustenie, ktoré ste dostali. Zachovajte si ten pokoj v srdci, slobodu, ktorú vo svojom vnútri cítite. Nie hriechy, ktoré už neexistujú, ale odpustenie, ktoré ti Boh dal, pohladenie Boha Otca. V tejto chvíli by som chcel dať kňazom jednu radu: povedal by som kňazom, aby sa cítili na mieste Boha Otca, ktorý vždy odpúšťa a objíma a prijíma. To si uchovajte, nenechajte si ho ukradnúť. A keď pôjdete nabudúce na spovede, spomeňte si: Dostanem znova to objatie, ktoré mi urobilo tak dobre. Nejdeme k sudcovi vyrovnáť účty, ale k Ježišovi, ktorý ma miluje a uzdravuje ma. Dajme v spovedi prvé miesto Bohu. Ak je on hlavnou postavou, všetko sa stáva pekným a spovede je sviatostou radosti. Áno, radosti: nie strachu a súdu, ale radosti. A je dôležité, aby kňazi boli milosrdní. Prosím vás, nikdy nie vyzvedaví, nikdy inkvizitórski, ale bratia, ktorí darujú Otcovo odpustenie, ktorí sprevádzajú v tom Otcovom objatí.

Niekto by mohol povedať: „Aj tak sa hanbím, nemôžem prekonať hanbu ísť sa spovedať“. Nie je to problém, je to dobrá vec! Niekedy je dobré sa v živote hanbiť. Ak sa hanbíš, znamená to, že nesúhlasíš s tým, čo si urobil. Hanba je dobré znamenie, ale ako každé znamenie si vyžaduje ísť ďalej. Nebudť väzňom hanby, pretože Boh sa za teba nikdy nehanbí. On ťa miluje práve tam, kde sa za seba hanbíš. A miluje ťa vždy. Poviem vám jednu vec, ktorá nie je na veľkoplošnej obrazovke. V mojej krajine tých bez tváre, ktorí robia všetky druhy zla, voláme ľudia bez hanby.

A posledná pochybnosť: „Ale, otče, ja nedokážem odpustiť sebe a preto mi ani Boh nemôže odpustiť, lebo vždy padnem do tých istých hriechov“. Ale počúvaj, kedy sa Boh urazi? Keď ho ideš prosiť o odpustenie? Nie, nikdy. Boh trpí, keď si myslíme, že nám nemôže odpustiť, pretože je to, ako keby ste mu povedali: „Si slabý v láske!“ Povedať toto Bohu je škaredé! Povedať mu, že „v láske si slabý“. Naopak, Boh sa raduje, keď nám odpúšťa, zakaždým. Keď nás zdvihne, verí v nás ako prvýkrát, nenechá sa odraziť. My sa necháme odradiť, on nie. Nevidí hriešnikov, ktorých by nálepkoval, ale deti, ktoré miluje. Nevidí pomýlených ľudí, ale milované deti; možno zranené a vtedy má ešte viac súcitu a nehy. A vždy,

ked' sa spovedáme - nikdy na to nezabudnime – je v nebi oslava. Nech je to tak aj na zemi!

Nakoniec, Peter a Lenka, zažili ste v živote kríž. Ďakujem za vaše svedectvo. Pýtali ste sa, ako „po-vzbudiť mladých ľudí, aby sa nebáli objať kríž“. Objat: to je pekné sloveso! Objatie pomáha prekonať strach. Ked' sme objatí, získame znova dôveru v seba a tiež v život. Nechajme sa teda objať Ježišom. Pretože ked' objímeme Ježiša, znova dostávame nádej. Nemôžeme objať samotný kríž; bolest' nikoho nespasí. To, čo premieňa bolest', je láska. Kríž teda objímame spolu s Ježišom, nikdy nie sami! Ak objímame Ježiša, znova sa rodí radosť. A Ježišova radosť, v bolesti, sa premieňa na pokoj. Drahí mladí, chlapci i dievčatá, želám vám túto radosť, silnejšiu ako čokoľvek iné. Prajem vám, aby ste ju zaniesli svojim priateľom. Nie kázne, ale radosť. Prinášajte radosť! Nie slová, ale úsmevy, bratskú blízkosť. Ďakujem vám, že ste ma počúvali a prosím vás o poslednú vec: nezabudnite sa za mňa modliť. Ďakujem! [po slovensky]

Vstaňme všetci a modlime sa k Bohu, ktorý nás miluje, modlime sa Otče náš:

„Otče náš...“ [po slovensky].

snímka: Jaroslav Fabián

Homília pápeža Františka, ktorú predniesol na svätej omši v Šaštíne

V jeruzalemskom chráme sa Máriiine ruky vystreli k rukám starého Simeona, ktorý mohol vziať Ježiša a spoznať ho ako Mesiáša posланého pre spásu Izraela. V tejto scéne rozjímame o tom, kto je Mária: je Matkou, ktorá nám daruje Syna Ježiša. Preto ju milujeme a uctievame si ju. V tejto šaštínskej národnej svätyni sa s vierou a úctou scházda slovenský národ, pretože vie, že práve ona nám daruje Ježiša. V „logu“ tejto apoštolskej cesty je vyobrazená cesta vo vnútri srdca, nad ktorým sa týči kríž. Mária je cestou, ktorá nás vovádza do srdca Krista, ktorý z lásky k nám obetoval svoj život.

Vo svetle evanjeliovej state, ktorú sme si práve vypočuli, môžeme hľadieť na Máriu ako na vzor viery. Rozpoznávame tak tri vlastnosti viery: cestu, proroctvo, súcit.

Máriina viera je predovšetkým vierou, ktorá sa vydáva na cestu. Ihneď po anjelovom zvestovaní sa nazaretského dievča „vydalо na cestu a ponáhľalo sa do istého judejského mesta v hornatom kraji“ (Lk 1,39). Mária išla navštíviť svoju sesternicu Alžabetu. Nepovažovala za výasadu svoje povolanie stať sa Matkou Spasiteľa; nestratila jednoduchú radosť zo svojej poníženosti po tom, ako ju anjel navštívil; nezostala stať a nečinne kontemplovala samú seba medzi štyrmi stenami svojho príbytku. Naopak, žila svoj dar ako poslanie; cítila potrebu otvoriť dvere a vyjsť z domu; stala sa živým stelesnením tej netrpezlivosti, s akou Boh túži prísť k všetkým ľuďom a spasíť ich svojou láskou. Preto sa Mária vydáva na cestu: namiesto pohodlnosti zvykov si vyberá neznáme cesty; namiesto stability domácnosti namáhavú chôdzu; namiesto bezpečnosti pokojnej religióznosti riziko viery, ktorá sa otvára novým výzvam a tak sa stáva darom z lásky k blížnemu.

Aj dnešné evanjelium nám ukazuje Máriu na ceste: smerom k Jeruzalemu, kde spolu s Jozefom, svojím ženíchom, obetuje Ježiša v Chráme. Celý jej život bude cestou za jej Synom, ako jeho prvej učeníčky, až do cieľa, na Kalváriu, pod jeho kríž. Mária neustále kráča.

Takto je Panna Mária vzorom viery pre tento slovenský národ: viery, ktorá sa vydáva na cestu, vždy pobádaná jednoduchou a úprimnou zbožnosťou, vždy na púti, v hľadaní Pána. Kráčaním premáhate pokušenie statickej viery, ktorá sa uspokojí s nejakým obradom alebo starou tradíciou, vychádzate zo svojho vnútra, nesiete v batohu svoje radosti a bolesti a robíte zo svojho života pút lásky k Bohu a k bratom a sestrám. Dakujem za toto svedectvo! A prosím vás, zostaňte na ceste, stále! Nezastavte sa!

Ešte chcem dodať jedno. Povedal som: „Nezastavte sa!“, lebo keď sa Cirkev zastaví, ochorie; keď sa biskupi zastavia, ochorie Cirkev; keď sa kňazi zastavia, ochorie Boží ľud.

Máriina viera je zároveň prorockou vierou. Svojím životom je mladé nazaretské dievča proroctvom Božieho diela v dejinách, Jeho milosrdného konania, ktoré vyvracia logiky sveta, „povýšuje ponížených a rozptyluje tých, čo v srdci pyšne zmyšľajú“ (porov. Lk 1,52). Ona reprezentuje všetkých „chudobných Jahveho“, ktorí volajú k Bohu a očakávajú príchod Mesiáša. Mária je dcérou Sionskou, ktorú zvestovali Izraelskí proroci (porov. Sof 3,14-18), Pannou, ktorá počala Emanuela, ktorý je Boh s nami (porov. Iz 7,14). Ako Nepoškrynená Panna, Mária je ikonou nášho povolania: ako ona, aj my sme povolení byť svätými a nepoškrynenými v láske (porov. Ef 1,4), stávajúc sa obrazom Krista.

Proroctvo pre Izrael vrcholí v Márii, pretože ona v lone nosila Slovo, ktoré sa stalo telom – Ježiša. Ježišom sa úplne a definitívne zavŕšíl Boží plán. Simeon o ňom povedal jeho matke: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať“ (Lk 2,34).

Nezabudnime na to, že nesmieme redukovať vieru na cukor, ktorý osladzuje život. To nesmieme. Ježiš je znamením, ktorému budú odporovať. Príšiel, aby priniesol svetlo tam, kde bola trma, čím sa temnota dostala na svetlo a musela ustúpiť. Preto proti nemu temnoty stále bojujú. Kto prijíma Krista a otvorí sa mu, vstane z mŕtvych; kto ho odmieta, uzavráva sa do tmy a je príčinou vlastnej skazy. Svojim učeníkom Ježiš vysvetlil, že nepriniesol pokoj na svet, ale meč (porov. Mt 10,34): totiž jeho Slovo je ako dvojsečný meč; vniká do našich životov, oddeluje svetlo od temnoty a vyzýva nás si vybrať si: hovorí: „Vyber si!“ Pred Ježišom nik nemôže zostať vlažný alebo „sedieť naraz na dvoch stoličkách“. Nie, to sa nedá. Prijať

snímka: Jaroslav Fabián

ho znamená súhlasiť s tým, aby u mňa odhalil protirečenia, modly, vnuknutia zla a aby sa pre mňa stal vzkriesením, lebo On ma dvíha, podáva mi ruku a pomáha mi znova začať. Vždy znova ma dvíha.

A práve takýchto prorokov potrebuje aj dnešné Slovensko. Vás, biskupov prorokov, ktorí majú ísť touto cestou. Nejde o to, aby sme boli k svetu nepriateľskí, ale aby sme boli vo svete znamením, „kterému budú odporovať“, kresťanmi, ktorí vedia svojím životom ukázať krásu Evanjelia, ľudmi, ktorí nastoľujú dialóg, kde sú odlišné postoje, ktorí zjavujú bratský život, kde v spoločnosti panuje rozdelenie a nesvornosť, ktorí šíria príjemnú vôňu priatia a solidárnosti tam, kde často prevládajú osobné a kolektívne formy sebectva, ktorí chránia a zachovávajú život tam, kde sa uplatňuje logika smrti.

A Mária, Matka putovania, sa vydáva na cestu; Mária, Matka prorokovania; napokon Mária je Matkou súčitu. Jej viera je súcitná. Žena, ktorá samá seba nazývala „služobnicou Pána“ (porov. Lk 1,38) a ktorá sa s materinskou starostlivosťou postarala o to, aby nechýbalo víno na svadbe v Káne (porov. Jn 2,1-12), sa spolu so Synom podieľala na spásonosnom poslaní a išla s ním až pod kríž. V tej chvíli, v mučivej bolesti, ktorú zažila na Kalvárii, pochopila Simeonovo proroctvo: „A twoju vlastnú dušu prenikne meč“ (Lk 2,35). Utrpenie umierajúceho Syna, ktorý na seba vzal hriechy a bôle celého ľudstva, preniklo aj ju. Ježiš s rozkmásaným telom, muž bolestí, ktorého zohyzdila zloba (porov. Iz 53,3); Mária s rozdrásanou dušou; súcitná Matka, ktorá zbiera naše slzy a zároveň nás utešuje a pripomína nám, že v Kristovi je konečné víťazstvo.

Mária, Bolestná Matka, jednoducho zostáva pod krížom. Stojí pod krížom. Neutečie preč; nesnaží sa záchraňať si život; nepoužíva ľudskú lešť ani duchovné anestetiká, aby sa vyhla bolesti. Toto je dôkaz súčitu: zostať pod krížom. Zostať s tvárou plnou slzí, ale s vierou človeka, ktorý vie, že vo svojom Synovi Boh premieňa bolesť na radosť a víťazí nad smrťou.

Aj my, so zrakom upretým na Bolestnú Pannu Máriu, sa otvárame viere, ktorá sa stáva súčitnou a vede nás zdieľať svoj život s tými, ktorí sú zranení, trpia alebo sú nútení niesť na pleciach ľažké kríže. Bratia a sestry, viera, ktorá nie je abstraktná, ale pobáda nás vcítiť sa a byť solidárnymi s núdznymi. Táto viera, podľa Božieho štýlu, pokorne a bez rozrachu odstraňuje bolesť sveta a zavlažuje spásou brázdy dejín.

Drahí bratia a sestry, nech vám Pán navždy zachová úžas, nech vám zachová vďačnosť za dar vieri! A nech vám Preblahoslavená Panna Mária vyprosuje potrebnú milosť, aby vaša viera bola vždy na ceste, aby mala nádych proroctva a bola vierou bohatou na súcit.

Svedectvá, ktoré zazneli počas stretnutia pápeža Františka s mladými na štadióne Lokomotíva v Košiciach

Svedectvo Petra

Petra Filová pochádza z Košíc, má 29 rokov a aktuálne je študentkou náboženskej výchovy na Teologickej fakulte v Košiciach, Katolíckej univerzity v Ružomberku. Aktívne participuje na aktivitách Univerzitného pastoračného centra v Košiciach.

Volám sa Petra a rada by som vám svedčila o tom, ako mi jedna sviatosť zmierenia zmenila život. Bol to čas, kedy som osobne spoznala, prečo Ježiš trpel na kríži. Od malička som videla Ježiša na kríži – doma, v škole, v kostole – no neuvedomovala som si zmysel jeho obety. Vo svojom živote som mala dlhšie obdobie, kedy som žila bez sviatosti zmierenia. Bolo to práve v čase, keď som sa pripravovala na sviatosť birmovania. Navonok som bola ideálny birmovanec. Nemala som problém s vedomosťami z katechizmu, bola som aktívna na liturgických sláveniach. Na prvý pohľad všetko perfektné. Avšak celý ten čas som bola, ako by povedal Ježiš, „obieleným hrobom.“ Zvonku úspech a dokonalosť, ale vo vnútri mŕtva prázdnota.

Postupne prišiel čas svätej spovede pred sviatosťou birmovania. Ja som si pre svoju spoved vybraла košickú katedrálu, aby to bolo čo najviac anonymné. Chcela som Ísť ku kňazovi, ktorý ma v živote nevidel a zrejme už ani neuvidí. Ako som tam bola a vyznávala hriechy, čakala som výčitky a hnev, no nič z toho neprišlo. Kňaz sa tešil, že som prišla a ako zadosťčinenie mi dal pomodiť sa jeden Otčenáš. Keď som vyšla zo spovednice, sadla som si v katedrále a začala som sa modliť Otče náš – prvý raz, druhý raz, tretí raz... A modlila som sa ho asi tridsať ráz, stále dookola. Mne tá sviatosť zmierenia, láska-vost kňaza a to, že som mohla zavolať na Boha „Otec“, oživili srdce.

Na druhý deň som prijala sviatosť birmovania a bola som veľmi šťastná. Radosť a oheň Ducha Svätého je to, čím žije moje srdce. To je presne to, prečo potrebujem prijímať sviatosť zmierenia, aby sa moje srdce ocistilo od hriechu a naplnilo Božím Duchom. Okrem toho ma naplnila aj veľká túžba slúžiť a hovoriť o Ježišovi. V mojom živote sa následne všetko zmenilo, lebo som sa zmenila ja. No to najpodstatnejšie je, že sa zmenil môj postoj k hriechu. Viem, že nechcem žiť v hriechu. Nechcem byť „obielený hrob“. Už rozumiem, prečo Ježiš trpel na kríži.

Sväty Otec, viem, že aj Vám v období mladosti veľmi pomohla jedna sviatosť zmierenia. Ako má mladý človek prekonávať prekážky na ceste k Božiemu milosrdenstvu?

Svedectvo Peter

Peter Lešák má 37 rokov a pochádza z Brezna. Študoval na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Jeho manželka Zuzana má 36 rokov a pochádza zo Zvolena. Tiež študovala v Banskej Bystrici. Majú spolu tri dcéry: Sofia (9 rokov), Lujza (7 rokov) a Mária Anna (4 roky). Čakajú chlapčeka, ktorý sa má narodiť v septembri. Peter je aktuálne konateľom spoločnosti s názvom LAUDATOSI, ktorá sa zaobrá ekologickými stavbami.

Volám sa Peter a s mojou manželkou Zuzkou som sa stretol pred trinástimi rokmi. Keď sme začínaли náš vzťah, prišli sme prvýkrát na pút k Anke Kolesárovej vo Vysokej nad Uhom. Práve som končil vysokoškolské štúdiá. Zuzka bola praktizujúca veriacia, ale ja svetský chlapec. Ankin príbeh obrany čistoty sa nás oboch veľmi dotkol. Pre mňa to bolo vtedy niečo nepredstaviteľné – radšej obetovať vlastný život ako stratiť nevinnosť. Začali sme vnímať tento dar od Boha úplne novými očami. Obaja sme boli zra-

není z minulých vzťahov a nechceli sme opakovať tie isté chyby. Ja som pri Anke zažil silný Boží dotyk v spoločenstve mladých veriacich ľudí a pochopil som zmysel života, ktorý som tak dlho hľadal. Tu som bol prvýkrát v živote na svätej omši.

Moja manželka Zuzka tu odovzdala svoju minulosť a nečisté vzťahy vo sviatosti zmierenia, prijala uzdravenie a chcela začať odznova. Prosila Anku pri hrobe aj počas celej púte o pomoc, ako mi má vysvetliť, že chce mať so mnou čistý vzťah. Zázrakom pre ňu bolo, že som to navrhol ako prvý. Vďaka Anke sme objavili a pochopili hodnotu čistoty vo vzťahu a udržali si ju až do manželstva. Nebyť Anky, možno by nás vzťah išiel úplne inou cestou a možno by sme spolu ani dlho nezostali.

Vnímali sme a aj nadálej vnímame milosť Ankinho príhovoru za našu lásku. Ja som úplne zmenil svoj život, nespoznávali ma kamaráti ani vlastní rodičia. Po roku prípravy som mal prvú svätú spoved' a mohol som prijať eucharistického Ježiša. Potom sme sa stali manželmi. Dnes je tomu už jedenásť rokov. Blahoslavenú Anku máme doma na obrázku aj s relikviou ako pamiatku zo slávnosti jej blahorečenia, ale hlavne ju nosíme v našich srdciach. Modlíme sa k nej a veríme, že sa za nás a za iných prihovára a prosíme Nebeského Otca aj o zázrak na Ankin príhovor. Ďakujeme Bohu a Anke za našu lásku, za naše tri deti a štvrté bábätko na ceste. Vďaka Anke vieme, ako vysvetľovať hodnotu čistoty našim trom dcérám, ktoré Anku a jej príbeh poznajú a ak Pán dá, raz ju samé navštívia vo Vysokej nad Uhom.

Sväty Otec, ako máme povzbudiť mladých, aby uverili v hodnotu čistej lásky?

Svedectvo Peter a Lenka

Peter Liška má 33 rokov a pochádza z farnosti Plavnica, Lenka má 35 rokov a pochádza z farnosti Košely (obe farnosti paria o košickej arcidiečézy). Obaja študovali v Košiciach. Peter je zubný lekár, Lenka je učiteľka. Momentálne bývajú v Banskej Bystrici, kde sa preštahovali kvôli práci. Majú tri deti: Eliška (7 rokov), Emanuel (5 rokov) a Lenka (2 roky). Aktívne sa angažujú v rôznych duchovných spoločenstvách.

Peter: Volám sa Peter, moja manželka je Lenka a tu sú naše tri deti: Eliška, Emanuel a Lenka. Ako malý chlapec som mal náročné detstvo. Od trinástich rokov som vyrastal bez mamy, ktorá nám zomrela. Život v rodine bol často ako ťažký kríž. Ako chlapec som potom žil hriešnym životom až, kým som neprišiel na štúdiá do Košíc. Tu som stretol spoločenstvo mladých veriacich ľudí a starostlivých knazov. A môj život sa začal meniť.

Lenka: Petra som stretla práve v tomto spoločenstve mladých veriacich ľudí. Začali sme spolu chodiť, ale naše chodenie nebolo jednoduché. Zranenia z minulosti prinášali mnohé pochybnosti a trápenia, do konca aj odlúčenia. Bol to krásny a hlboký čas spoznávania, no často aj o kríži. Ale v pastoračnom centre na univerzite sme vždy nachádzali prijatie a vo Vysokej nad Uhom pri Anke Kolesárovej sme sa učili, čo je nezíštná služba, živá viera, radostné srdce a poklad čistoty. Napriek ťažkostiam sme k sebe cítili úprimnú lásku. A tak pred deviatimi rokmi sme si slúbili vernosť vo sviatosti manželstva.

Peter: Ale ani potom neboli náš život ľahký. Odišli sme do sveta za prácou a na mňa doľahlal ťažká choroba. Bol som na pokraji života a neraz sme siahli až na dno našich sŕ. Ježiš nám v najťažšom čase ukázal, ako nás miluje a že za mňa zomrel na kríži, aby som mohol žiť. V tom čase sme dostali relikviu blahoslavenej Anky Kolesárovej, ku ktorej sa stále modlievame. Po piatich rokoch ťažkého trápenia prišlo vyslobodenie z choroby. Teraz zažívam nový život v zdraví a tešíme sa s celou rodinkou. Pracujem ako lekár, Lenka je učiteľka a máme tri krásne deti.

Lenka: Ďakujeme Dobrotivému Bohu za jeho prozreťelnú starostlivosť a životnú cestu, ktorou nás vedie. Ďakujeme aj za kríž. Ďakujeme blahoslavenej Anke za jej príhovor. Ďakujeme spoločenstvu mladých veriacich ľudí a starostlivým knazom za to, že usmerňovali naše cesty.

Sväty Otec, ako máme povzbudiť mladých, aby sa nebáli objať kríž vo svojom živote?

Ked' úraduje nebo

Volám sa sestra Adela, som rehoľnou sestrou z Inštitútu Milosrdných sestier Svätého kríža a pochádzam z farnosti Vŕťaz. Mnohí ma poznáte, ale mladšej generácií môžem byť trocha neznáma, lebo je to už 25 rokov, čo som opustila rodný dom. Čas beží veľmi rýchlo, ba zdá sa, akoby svoj beh zrýchľoval. No najdôležitejšie je žiť prítomný okamih s vedomím, že sa už nebude opakovať.

Mnoho momentov nám ujde, ale sú chvíle, ktoré sa hlboko vryjú do nášho srdca. Aj mne sa to stalo a preto sa chcem s Vami podeliť o hlboký duchovný zážitok z osobného stretnutia so Sväтыm Otcom Františkom. Iba krátke podanie rúk, uctenie prsteňa a vrúcný pohľad, ktorý mi venoval pápež. Slová zostali v hrdle a pod rúškom, no nevypovedané myšlienky zneli: modlím sa za Vás, Svätý Otče, pamätajte na nás tiež vo svojich modlitbách. Okamih nadšenia a vdaky, dojatie a silná emócia duchovnej blízkosti človeka, ktorý je vikárom Ježiša Krista tu na zemi.

Stretnutie so Sväтыm Otcom bolo jedinečným stretnutím v mojom živote, ale zažila som aj veľkodušné a prívetivé správanie tých, ktorí bolo okolo mňa. Z komunity som odchádzala na stretnutie so Sväтыm Otcom do Katedrály sv. Martina v Bratislave okolo 8.00 h., každý účastník mal presne stanovený čas príchodu kvôli kontrolám a overeniu totožnosti. Cestou do katedrály som sa rozprávala s kolegom z práce o tom, či sa mi podarí vidieť zblízka Svätého Otca alebo nie. Moja túžba bola veľká, ale možnosti nie, veď tam predsa pozvali okolo 800 kňazov, rehoľníkov a katechétov z celého Slovenska.

V katedrále som si vybrala miesto pri stípe v treťom rade blízko vchodu, kadiaľ by mohol prejsť Svätý Otec; prvé rady boli už obsadené. Sprievodný duchovný program, modlitba posvätného ruženca a melódie organistu nás vovádzali do posvätej atmosféry stretnutia. Okolo 10.45 h nastal ruch, lebo prichádzal Svätý Otec v sprevode otca arcibiskupa Stanislava Zvolenského. Príhovor Svätého Otca sa dotýkal našich sŕdc, ako láskavý otec nás povzbudzoval i napomínal. Pozýval k slobode, tvorivosti a dialógu. Jeho príhovory sú a ešte veľa dní budú mojim duchovným čítaním a rozjímaním. Objaviť nanovo posolstvo evanjelia, prehodnotiť vychodené chodníky a nechať sa viest' Božím Slovom.

Ked' dozneli slová a osobné stretnutia vybraných hostí, vydal sa sprievod Svätého Otca blízko uličkou. Stála som v treťom rade, opretá o stíp a zmierená s tým, že sa k Svätému Otcom nedostanem. Pri pohľade na množstvo nadšených kňazov, rehoľných sestier a katechétov ma moje myšlienky priviedli k spomienke na duchovného otca Juraja Riška, ktorý sa na nás, dúfam, pozeral z neba. V tom okamihu sa ku mne obrátil neznámy kňaz, ktorý stál v prvom rade, chytil ma za ruku a postavil pred seba. Daroval mi svoje miesto a ja som sa mohla pozdraviť so Sväтыm Otcom. Moje nadšenie bolo o to väčšie, že bolo nečakané a veľkodušné. Koľko veľkodušnosti a prajnosti vložil Boh do kňazských sŕdc. Ja som skôr rezervovaná v prejavoch nadšenia, ale toto ma vyviedlo z miery. Ked' som ďakovala kňazovi za prepustenie miesta, povedal mi, že sa mám podakovať blahoslavenej sestre Zdenke, ktorá ho pohla k tomuto ušľachtilému gestu. A tak sme sa spoločne zhodli na tom, že to bola chvíľa, ked' úradovalo (manažovalo) nebo.

Ďakujem Bohu za tieto vzácne chvíle, ďakujem všetkým, ktorí sa tešili so mnou z tohto stretnutia. Ďakujem za možnosť zdieľať svoju radosť s Vami, ktorí čítate tieto riadky. Nech moje úprimné a jednoduché svedectvo aj Vás povzbudí k nadšenému žitiu viery, k odhodlaniu byť dobrými a veľkodušnými, lebo nikdy nevieme, kedy príde to najkrajšie stretnutie s naším Pánom.

So stálou spomienkou v modlitbách sr. M. Adela Jenčová, SCSC

snímky: z televízneho prenosu TV Lux

Rozhovor

Mgr. Miroslav Liška, kaplán V. Šariš

Sviatok Narodenia Pan-
ny Márie sme slávili od-
pustovou svätou omšou
v kaplnke v Doline, ktorá
nesie toto patrocinium
a ktorej slávostným ka-
zateľom bol dp. Mgr. Mi-
roslav Liška. Po slávno-
sti sme ho oslovili, aby
nášmu farskému časopi-
su poskytol rozhovor.

Duchovný otec, veľmi pekne da-
kujeme, že ste neodmietli naše
pozvanie. V úvode by som Vás
chcela poprosiť, aby ste sa na-
šim čitateľom v krátkosti pred-
stavili.

Volám sa Miroslav Liška, pochá-
dzam z farnosti Božieho milosr-
denstva na sídlisku KVP v Košiciach.
Mnoho ľudí pozná tento
chrám z televízie LUX, lebo často
sú odtiaľ televízne prenosy.
Ja som v tomto kostole mal svoje
primície. Ešte bol nedokončený,
bola to ešte len hrubá stavba.
Aj váš pán farár tam pôsobil
ako kaplán. A bolo to práve
v tom čase, keď som sa rozho-

snímka: Martin Magda

doval pre kňazstvo. Spolupracoval som s ním pri detských svätych omšiach, pomáhal som mu počas nich a tak naše priateľstvo začalo vlastne od tých čias. Čo sa týka mojich rodičov, otec je už nebohý, pracoval v košických Železiarňach, mama je zdravotná sestra a dodnes v tomto odbore ešte pracuje. Mám dvoch starších bratov. Ja som najmladší, odišiel som z domu prvý, keď som začal študovať v kňazskom seminári. Korene mám kade-ta-de - zo Záhorie, zo Spiša, z Košíc zo všetkých mestských častí, od Prešova. Takže nemôžem povedať, že som len Košičan, alebo

len východniar. Korene a rodinu od starých rodičov máme po celom Slovensku.

A Vaše štúdiá?

Základnú školu som absolvoval u nás v Košiciach na KVP a aj strednú školu. Som absolventom Obchodnej akadémie v Košiciach. Takže som taký ekonomicko-kancelársky typ človeka, ovládam tiež účtovníctvo. Po maturite som išiel študovať teológiu do kňazského seminára v Košiciach.

V homílii ste hovorili o tom, že všetkému predchádza nejaká myšlienka. Aká myšlienka u vás predchádzala rozhodnutiu íst

študoval kňazstvo, stať sa katolíckym kňazom?

Úplne prvá myšlienka, ako u mnohých chlapcov, prebehla ešte v detstve, keď som sa počas svätej omše díval na kňaza. V tom čase sme ešte nemali farnosť a chodili sme do kostola v Myslave pri Košiciach, potom po prvom svätom prijímaní, keď som už mohol aj miništrovať. Samozrejme, v období puberty to išlo do úzadia, lebo som mal iné záujmy, ale postupne počas strednej školy sa táto myšlienka vracaťa. Ale stále opakujem, že za každým kňazom je príbeh iného kňaza. Vždy je to podľa mňa o vzore a pozitívnej motivácii.

A my sme mali naozaj veľké šťastie na dobrých kňazov v našej sídliskovej farnosti. Hoci sme ešte nemali kostol, ani faru, ale mali sme veľmi dobré spoločenstvo veriacich a veľmi dobrých kňazov. A tí ma vlastne motivovali k tomuto povolaniu. Spomienim nášho dlhorocného farára dp. Nováka, ale aj kaplánov, medzi nimi aj vášho pána farára, ako som už spomíнал. Hovorí, že to nie je celkom tak, že z neba spadne nejaká myšlienka, ale musí byť za tým nejaká motivácia, nejaká inšpirácia, že ten mladý chlapec vidí vzor v tom kňazovi, že sa rozhodne, že aj on chce išť touto cestou. Samozrejme, že ono sa to musí čistiť a vyrovnávať. Je potrebné hľadať pre a proti a rôzne iné ľažkosti, ktoré prichádzajú pri tom rozhodovaní, ale vieme, že to nie je naša záležitosť, to Pán Boh musí povolávať. Lebo to, že ja chcem je jedna vec, ale je aj potrebné pýtať sa, či to chce aj Boh. Takže u mňa to boli určite kňazi, ktorí

ma inšpirovali išť touto cestou.
Predpokladám však, že aj v rodine ste praktizovali vieru.

Bola praktizovaná, samozrejme, a nechcem to nijako bagatelizovať, ale boli a sme bežná praktizujúca kresťanská rodina. To znamená, účasť na nedeleňych bohoslužbách a prikázaných sviatkoch, piatkové pôsty. Naša mama, čo si u nej dodnes väžim, nám dávala veľkú slobodu a veľmi nám dôverovala. Nie vždy sa jej to muselo, ako matke, splatiť. Ale veľmi si to väžim, že aj ja som počas celej prípravy na kňazstvo necítil ani najmenší tlak zo strany rodiny. Vždy to nechávala na mojom rozhodnutí a na tom, aby som bol verný a šťastný. Nikdy mi nedávala najavo, že chce mať zo syna kňaza. A to sa celkom inak rozhoduje, ak necítíte nijaký tlak od okolia. Lebo niektorí mali takú skúsenosť, že cítili tlaky obce, rodiny, okolia a báli sa potom povedať svoje rozhodnutie.

Takže štúdium pokračovalo v kňazskom seminári. Kedy bola vysviacka?

Vysviacku som mal 18. júna 2011. Boli sme prví kňazi, ktorých vysvätil už ako arcibiskup Bernard Bober, lebo za arcibiskupa bol vymenovaný v roku 2010.

Nasledovali nejaké kaplánky, alebo pôsobiská?

Áno, ako novokňaz som išiel do Tibavy k ukrajinským hraniciam, do okresu Sobrance. Po dvoch mesiacoch som bol preložený do Humenného, lebo tam potrebovali kaplána a zostal som tam 5 rokov. Potom som bol 3 roky v Sabinove a teraz už treći rok začínam vo Veľkom Šariši.

A kde sa Vám najviac páčilo?

Nikdy to neporovnávam, hoci sa hovorí, že prvé pôsobisko je ako prvá láska. Tibava bola veľmi krátka, rád na ňu spomínam. Ale aj Humenné bolo v mnom inšpirujúce. Poznal som tam rodinu Juraja Riška, ktorý pôsobil aj u vás. Poznáme sa dodnes, boli to pre mňa veľmi dobrí spolupracovníci, ale aj iní. Aj Sabínov mal svoje čaro a špecifiká, ktoré tam boli a Šariš je znova v niečom iný. Takže, ako hovorí, nerád to porovnávam, lebo veľká je to aj o tom, či vnímam to, že Pán Boh ma tam poslal, alebo len sledujem svoje ciele. Ak vnímam len svoje ciele, tak veľmi skoro nájdem chyby. Ale keď viem, že ma Pán Boh tam poslal a má tam so mnou plán, to, čo som aj v kázni vravel, že Boží plán tu vždy je a ja nie som náhoda, tak znamená, že tam mám byť a mám v tom nájsť krásu a radosť. Som tam, kde ma chce Boh mať, nie snívať. Aj Biblia hovorí: nesnívajte o časoch dávnych a minulých a nesnívajte o tom, čo bude, ale žite tu a teraz prítomnosť a budete šťastní. **Čo sa týka vašej pastoračnej činnosti, venujete sa nejakej špeciálnej činnosti, alebo čo je vašou prioritou v pastorácii?**

Momentálne nemám konkrétnu prioritu, pretože som vo farnosti, ktorá je rozmanitá. Veľký Šariš je malým mestom, plus k nám do farnosti patria okolité dedinky. Ale napríklad v Humennom som sa veľmi dobre cítil v školstve. Tam bola veľká cirkevná škola a aj dodnes je. Taktiež tam bolo aj gymnázium aj Materská škola, čiže naozaj veľa žiakov a študentov a to ma veľmi bavilo. Aj v Sabinove som učil na cirkev-

nej škole. Teraz vo Veľkom Šariši nemáme cirkevnú školu. Vyučujem sice, ale nie na cirkevnej škole. Ale cirkevné školy vnímam ako skutočný dar, pretože tam je určitý duch, a to nielen vo vzdelávaní, ale aj v atmosfére, ktorá sa tam vytvára. Už len to, že je tam kaplnka a že učíme žiakov ísť sa podakovať, alebo prosiť, odprosiť, už to niečo v nich formuje. Nehovorím, že všetci tam budú kňazmi alebo rehoľnicami, to vobec nie, alebo dokonalými rodičmi, ale niečo sa do nich zasadí. V tom vidím veľký význam cirkevných škôl. A preto vždy veľmi fandím cirkevným školám a keď sú niekde v okolí, tak odporúčam, aby tam ľudia svoje deti dávali.

Mávate teraz vo farnosti napríklad aj detské omše, alebo nejaké stretká?

Áno, v Šariši mávame detské omše, kde pozývame deti, vlastne už od tých „ležúňov“ až po 5. ročník. Starším hovoríme, že nech ani nechodia, keď ich rozčluje hluk a ľudia to tak aj prijali. Často tam prídu celé rodiny aj s tými najmenšími deťmi. Čiže nie je to len pre prvoprijímajúce deti, takto sa formuje aj určitá komunita. Takže je to taká svätá omša pre rodiny. No a v rámci prípravy na birmovku sa nám veľmi osvedčilo, keď ich hned v lete prvý týždeň zamestnáme duchovným programom: pozývame si rôznych hostí, majú evanjelizačný týždeň, kde sa ohlasujú základné pravdy viery takým voľnejším spôsobom. Nerobíme to my kňazi, ale iní veriaci, laici, či už z našej farnosti, alebo z iných farností. A toto mladých hned na začiatku zachytí, že sa otvoria a potom sa už v skupinách pracuje ľahšie.

Nikomu z nás sa nevyhýbajú rôzne ťažkosti, križe, nepochopenia, kňazov určite nevynímajúc. Vtedy je potrebné takpovediac „zatiahnuť na hlbinu“ a duchovne sa posilniť. Čo je pre vás takou posilou, vzpruhou v duchovnom živote, čo vám „nabíja duchovné baterky“?

Nechcem, aby to znelo ako klišé, ale naozaj modlitba a stíšenie sa. Nielen v tej recitačnej modlitbe, hoci aj tú mám veľmi rád. Hoci kedy zájdem do nášho kostola v Šariši, keď je aj prázdný, cez deň a to je jedno, či je to 10 alebo 15 minút. Vtedy som v tíchu a nerozmýšľam o ničom (to my, chlapí, vieme...), ale som len s Ježišom. Toto mi vždy dodáva veľkú silu a praktizujem to aj po večeroch. Keď už skončí všetka práca, tak sa stíšim. Netreba hneď púštať televízor, aj keď si pozriem z času na čas nejaký film, alebo pustím hudbu, ale večer pred spaním mám veľmi rád stíšenie sa a vstúpenie do Božej prítomnosti. Tam si zhodnotím deň a zároveň uvažujem o tom, čo malo zmysel, čo naopak nie. Lebo nám kňazom a všetkým pomáhajúcim profesiam hrozí tzv. „vhorenie“, lebo sme veľmi aktívni. Keď sa neviem zastať a prísť k prameňu toho, ktorý nás povolal, tak potom k tomu dochádza. Viem aj o odchodoch blízkych piateľov, kňazov, práve z tohto dôvodu. Preto citlivovo vnímam to, že sa musím vracať k prameňu.

Určite to odporúčate aj nám laikom.

Odporúčam to zo srdca všetkým laikom, aj v rôznych ťažkostíach, nech sa neboja zastaviť a stíšiť sa. Ani nemusia uvažovať, tam

stačí byť v Božej prítomnosti. Ja to stále prirovnávam k slnku. Nerozumiem, ako slnko funguje, nerozumiem tým fyzikálno-chemickým procesom, ale ono pôsobí. To znamená, keď nechám na seba svietiť slnko, tak mi ono opáli tvár. A tak je to aj s Kristom. Nemusím chápať, ako Ježiš v Eucharistii prebýva, nemusím rozumieť všetkým pravdám viery, ale verím, že stačí byť iba v jeho prítomnosti a On na mňa pôsobí. Je treba vedieť stíšiť sa či už pred omšou, alebo po omši. Preto vždy prízvukujem, aby bolo aspoň tých päť minút pred sväťou omšou ticho, aby sa už spoločne veriaci nič nemodlili, tak ich učíme, aby sa naučili stíšiť sa. Lebo dnes ticho znamená luxus, ľudia si už nevážia ticho a ani ho nevyhľadávajú. Hudba hrá v autobuse, v aute, v supermarketoch, takmer všade a potom je problém ľuďom sa stíšiť. Ale my vieme, že Pán Boh prebýva vo večnom ticho, takže inak sa nedá k nemu priblížiť, iba cez ticho.

Spomíname ste Božie milosrdenstvo, že pochádzate z tejto farnosti. Vnímate, že práve Božie milosrdenstvo vás sprevádza životom?

Musím povedať, že asi najviac. Práve pri tomto novom kulte, ktorý zaviedla sv. sestra Faustína, som zažil osobné obrátenie. Bolo to práve v nedelu Božieho milosrdenstva, keď som ešte týmto veciam vôbec nerozumel. Bol som stredoškolákom, ale odvtedy ma to sprevádza. A preto veľmi rád chodím do Krakova, hoci kedy aj súkromne. Denne sledujem hodiny milosrdenstva, ale nie z mojej rodnej farnosti (to priznávam), ale z Krakova, pretože po poľsky

snímka: Martin Magda

rozumiem, aj plynule rozprávam. V Humennom som viedol štyri roky spoločenstvo Faustínum. Jednoducho cítim, že bez Božieho milosrdenstva by som prosté neboli.

A teraz sa ešte na chvíľu vráťme k takým svetským veciam: Vy a záľuby, resp. nejaké koničky. Čo najradšej robíte, ak máte čas pre seba?

Mám veľmi rád kultúru. Chodím veľmi rád do divadla, do kina, čítam knihy, mám rád hudbu, aj modernú, aj vážnu. Takže kultúra je to, čo mám rád, viem si pritom oddýchnuť. A objavil som ešte čaro takého jednoduchého pohybu, a to sú prechádzky. Veľa chodím na prechádzky, hoci len malé po Šariši, alebo po okolí a pritom sa dívam na prírodu, na to, ako ľudia žijú, nie preto, aby som niekoho špehoval, ale poviem to takým poeticky, objavu-

jem čaro prírody. A ešte takou skrytou záľubou, nie veľmi verejnou, je varenie a pečenie.

Naozaj?

Áno, ja som skôr piekol ako varil a som tým aj známy. V každom prípade, sme traja bratia v rodine a v istom momente neviem, či mamku prestalo už baviť pečenie, tak prestala nám cez víkendy piecť, tak som začal ja. Najprv to bolo niečo jednoduché ako napríklad bublanina, pridával som iné recepty a postupne som sa učil. Tiež si pritom viem veľmi dobre oddýchnuť. A aj keď je to možno trošku smiešne, viem si veľmi dobre oddýchnuť aj pri žehlení, to je možno také zvláštne. Lebo tým, že som zo sídliska a nikoho som nikdy na dedine nemal, ani som nikdy nijalé prázdniny netrávil na dedine, lebo babky bývali tiež na sídlisku, tak som takým mestským chlap-

com. Smejem sa, že živú kraju som prvýkrát videl, keď som mal 16 rokov... (smiech), preto nemám vzťah k záhradkárčeniu, k rôznym remeselným prácam vonku. Priznám sa, že mi to jednoducho nejde, toto nemám rád. Upracem aj celú faru, ale kosiť musí pán farár. Takto to u nás funguje. A je to vyvážené, preto nebudem plakať za tým, čo nemám, ale budem radšej ďakovať za to, čo mám. A toto je potrebné učiť sa, lebo veľa ľudí sníva o tom, čo nevie a nevedia vímať to, aké dary majú.

Táto pandemická doba, ktorú momentálne žijeme a o ktorej tolko zovšadial počúvame, na nás vplýva a často sa nás aj negatívne dotýka. Akoby už ani nebolo dobrých správ. Vníamate, že je okolo nás veľa zloby a nenávisti. Odkiaľ sa to všetko zobraľo?

Kde sa to vzalo? Ono to v nás bolo, len nebola príležitosť, aby to vyšlo na povrch. Nie je to úplne správne prirovnanie, ale môžem povedať, že príležitosť robí zlodeja. Tak isto sa teraz neučáže, či som udavač a či chcem druhému zle, kým nie je na to príležitosť. Čiže pandémia len dala príležitosť, aby vyplávalo to, čo niekde v nás bolo. Tých 30 rokov slobody, ktorú žijeme od roku 1989, z nás urobilo to, čo teraz vidíme. To hnanie sa za materiálnymi vecami úplne vylúčilo z našich sŕdc duchovný priestor a zaplnilo ho. Ved' sa pozrite na to, o čom sa celá pandémia točila - bolo to len o ekonomike, zatvárať, neotvárať ekonomiku, nikto neriešil duševné zdravie, nikto neriešil prevenciu. Stále sa len riešilo, či budú, alebo nebudú otvorené obchody a reštaurácie, to bolo hlavnou otázkou. Lebo či chceme alebo nie, sme už v tom konzumizme, novodobom náboženstve, ktoré máme. Ale je to dobré, že sa to takto ukázalo, aspoň vieme, na čom by sme mali pracovať. Prišla táto situácia a tak nám Boh kladie otázku, ako sa zachováme.

Mnohí ľudia teraz po pandémii, keď sa nedalo chodiť do kostola, akoby zvlažneli a necítia už potrebu, aby začali po uvolnení opäť chodiť do kostola. Vnímate to tak, že Boh akoby „ocisťuje“ svoju Cirkev?

Nepovedal by som, že Pán Boh si ju ocisťuje. Pán Boh sa bude tak na to pozerať a bude rád, že to tak ide, ale všetko je o nás, o ľuďoch. My súce spolupracujeme s Božou milosťou, nie sme na akýchsi šnúrkach Pána Boha. Avšak On vie vždy využiť situáciu,

taktiež vie aj posieláť potrebné dary na tú situáciu. Stále hovorím, že tí, ktorí po pandémii prestali chodiť do chrámu, už aj tak boli jednou nohou vonku a už nevedeli, prečo tam sú. Čiže nad nimi nepláčem, žehnám im, prajem im dobro a verím, že raz stretnú živého Ježiša a budú sa chcieť s ním stretávať v Eucharistii pravidelne. Načo by nám bol mylný obraz, že máme plné kostoly, keby tam nebola prítomná živá viera? My máme premýšľať o tom, či sme takým ľuďom prinesli živého Ježiša, či sme im ho dávali. Či sme im sprítomňovali Boha na zemi, a to nielen my kňazi, ale všetci veriaci. Či sme vytvárali také komunity, v ktorých je Boh v ich strede. Či sme neboli príliš zameraní na seba, na svoje meno, na meno farnosti, dediny a či naozaj medzi nami býva Boh. Teraz sa to môže tak očísťti. Nemá to byť o našich zvykoch a tradíciah, že sa „vždy chodilo do kostola“, ale že ja chcem chodiť, lebo verím, že Boh jestvuje a že je živý.

Kedže sme na prahu historickej návštevy Svätého Otca Františka na Slovensku a aj vo svojej homílii ste sa dotkli tohto fenoménu, môžete aj pre našich čitateľov zopakovať, čo je potrebné si v tejto veci uvedomiť nám, veriacim?

V homílii som povedal, že Svätý Otec prichádza, aby nás povzbudil. Tiež nám chce ukázať, že mu záleží na malých krajinách, t. j., že aj keď sme malá krajina, to neznamená, že sme bezvýznamnou krajinou. A preto z toho usuďujem, že by sme mali ukázať, že nám záleží na ňom a že v nás má oporu ako v národe, že vie,

že na tú malú krajinu v srdeci Európy sa môže spoľahnúť, že ho podržíme. Tak ako od čias Cyrila a Metoda máme v sebe pápežskú vernosť a my Slováci ju máme historicky mimoriadnu už od roku 863. Teraz máme ukázať: áno, Svätý Otče, stojíme pri vás, máme vo vás oporu, lebo pre nás je to skala – Peter dnešnej doby.

Na záver by som Vás ešte prosila o duchovné povzbudenie, resp. o duchovný odkaz pre našich čitateľov.

Veľmi jednoducho a krátko - hľadajte Boha. To neznamená, že sme ho už našli, lebo chodíme do kostola. Treba ho vždy hľadať a on sa nám vždy ukáže. A keď ho stretneme živého, vtedy začneme túžiť aj po tom sviatostnom živote, aj po komunitnom, aj po farskom živote, ale je potrebné začať hľadať. A to vidíme aj na mladých ľuďoch, že ho hľadajú, len nevedia kde, aj dospelí ho hľadajú, len nevedia kde. Kedysi som zažil svedectvo starej 80-ročnej ženy, ktorá mi poviedala, že chce veľkú generálnu spoved, lebo až teraz stretla živého Boha, mal som z toho zimomriavky. A bolo dobré, že ho stretla až teraz, lebo ho hľadala, aj keď chodila do kostola, ku sviatostiam, predsa ešte nevedela, že je živý. A to sa môže stať v akomkoľvek veku od detstva, cez mladosť, zrelý vek, až po starobu. Vždy ho treba hľadať a On sa dá nájsť. Dá nám pokoj a radosť a cez jeho milosrdenstvo budeme vnímať jeho prítomnosť a blízkosť.

Ďakujem Vám veľmi pekne za rozhovor.

pripavila: Martina Gondová

snímka: Martin Magda

Homília z Narodenia Panny Márie v kaplnke v Doline

Drahí bratia a sestry, možno Vás nazvať pútnici, hoci ste aj doma, ale predsa ste museli zájsť trochu ďalej, uvažoval som, či to bol dobrý nápad oproti západu slnka, lebo Vás ani poriadne nevidím, hoci okulia-re mi stmavli, možno Vám vyhovuje, že Vás nevidím. Dúfam, že nebudem z toho „pripečení“, viete, ako sa povie: Čo si pripečený? Dnes toto hrozí. Vám nie, Vám pekne slnko chrbáty zohrieva, ale nám to pečie rovno do tváre. Môžete to brať ako výhodu, že budem nútený hovoriť kratšie. Ja by som to vydržal na tomto priamom slnku.

Čo to dnes vlastne slávime? Schádzate sa tu už roky. Počuli ste množstvo homílií práve v tomto čase o narodení Panny Márie. Teraz sme ešte zvlášť v inom čase, vzhľadom na to, že už druhý rok prežívame pandémiu a už o týždeň vyvrcholí návšteva pápeža Františka medzi nami. Sú to také osobité časy, v ktorých sme sa dnes tu stretli na Doline.

Ked' sa pozéráme na sviatok narodenia, tak si povieme: vždy, ked' sa narodí dieťa, je radosť. Slávime aj narodenie Pána, aj narodenie Jána Krstiteľa a narodenie Božej matky.

Čo nám chce tento sviatok dnes a tu na tomto mieste povedať? To, že každé veľké dielo je na začiatku nenápadné, až neviditeľné. Dielo spásy, ako nám to hovoril evanjeliový verš, teda cez Aleluja, čo sme počuli: "z teba vyšlo slnko spravodlivosti, Kristus, náš Boh". My dnes slávime počiatok našej spásy, to, čo si svet nevšimol, lebo ked' sa narodila Mária, nikto to neriešil. Bola jednou z mnohých detí a predsa sa už diali veľké veci. Bola v Božej histórii.

A toto si môžeme premietnuť na naše životy, či si to vôbec uvedomujeme, že aj môj život je súčasťou Božej história. Veľakrát si neuvedomujeme, že nie sme dielom náhody. Veľakrát hľadáme našu hodnotu v tom, ako nás vidia iní a nie v tom, kým sme. Naša pravá hodnota je práve v tom, že tu nie som ako dieľo náhody, ja som chcený Bohom. Môj život tu nie je na to, aby som ho nejak prežil, tu alebo ta, kde žijeme a potom si u Pána Boha vybavil nebo. Boh ma povolal na tento svet s konkrétnym poslaním, mňa aj teba. Preto by sme si mali vážiť svoje životy, byť Bohu vdăční za život dennodenne, lebo aj my súčas-

ťou Božieho príbehu.

Na začiatku Máriinho života to nikto neriešil. Ani náš život možno nikto nerieši. Nepíšu o nás v médiách, v bulvári. Keď si domyslite, že tu „vybuchne“ Covid, možno o týždeň, dva, možno i tak budete v tele. Nebudú riešiť to, kým ste a aký máte prínos pre túto spoločnosť, pre tento svet, to naozaj vieme iba v Božom pohľade. Vieme sa zastaviť pred Bohom, pred bohostánkom v chráme a potom si povedať: Pane Bože, veď ty si ma chcel. Ja som sa tu nevyskytol, nejako nezjavil, ty si ma chcel. Lebo dnes to zažívame, že veľa, najmä mladých ľudí, prežíva pocit neprijatia, že neboli chcení rodičmi alebo v kolektíve medzi rovesníkmi. A z toho vznikajú ďalšie ťažkosti, ktoré tí ľudia prežívajú, pretože nevidia svoju hodnotu, kým sú.

A tak, bratia a sestry, hned prvý moment, pri ktorej sa môžeme zastaviť pri tejto slávnosti: Božia história ráta s každým. Aj s tým, čo svet vidí ako bezvýznamné a malé. A takisto to funguje aj v našich životoch v inej sfére. Na začiatku každého dobra, ale aj každého zla je najprv nenápadná myšlienka. Aj v Božom pláne bola myšlienka mať matku pre svojho syna. Máriu. A aj v našich životoch nám víria v hlavách rôzne myšlienky, ale častokrát im neprispisujeme veľký význam, zaoberáme sa už skutkami. Každý skutok vychádza najprv z nejakej myšlienky. To je častokrát neviditeľné.

Vidíme to aj u Jozefa, čo sme dnes počuli, že Jozef uvažoval, ako by opustil Máriu, lebo bol človek spravodlivý. Čo sa myslí spravodlivý v Biblia? Nie ako to my chápeme pod vplyvom kresťanskej filozofie, že je spravodlivé dať každému, čo mu patrí alebo rozdeľovať, atď. V Biblia slovo spravodlivý znamená urobiť, čo je správne. Je to taká malá odbočka. Keď niekto hovorí, ako môžeme vrvieť, že Pán Boh je spravodlivý a zároveň je milosrdný, veď milosrdenstvo nie je spravodlivosť. Ale z biblického pohľadu je. Veď spravodlivosť z biblického hľadiska znamená urobiť, čo je správne a Boh vidí, že je správne, aby nám odpúšťal, aby sme sa očistovali, že mocou smrti a zmŕtvychvstania svojho Syna môžeme byť spasení. Čiže aj Jozef uvažoval, čo je správne. A toto si biblista všíma, keď píše, čo je spravodlivé. A vidíme opäť, čo je správne. V jeho hlave bola najprv myšlienka, potom skutok. Preto keď prežívame rok sv. Jozefa, tak často opakujem, že Jozef mal veľmi horúce srdce, ale chladnú hlavu. Tak, ako by to malo byť. A obráťme si to na seba. Častokrát je skôr horúca hlava a chladné srdce. Aj teraz mám horúcu hlavu, ale je to z iného dôvodu, zo slnka, cítim, že mi peče na čelo.

Mali by sme začať brať vážne aj náš myšlienkový svet, že všetko veľké, to, čo sa kedy stvorilo a urobilo, malo počiatok v nejakej nenápadnej, tichej myšlienke. A preto kedy začne človek pochybovať o sebe? Keď sa zjaví nejaká myšlienka, že za nič nestojím alebo že nemám hodnotu alebo že sa nepáčim druhým alebo že neviem to či ono, že nemám taký alebo onaký talent, keď sa začнем porovnávať. To všetko beží v našich hlavách. Takú moc majú naše myšlienky.

Raz mi jeden lekár hovoril, že naše myšlienky majú takú moc, že keď si teraz vsugeruješ, že ti chce byť zle, tak ti do pár minút zle bude. Takú moc vieme mať, takú moc vedia mať naše myšlienky nad našimi telami. A presa sa nimi málo zaoberáme. Potom riešime: prečo som toto zažil(-a)? Prečo som tak prchko zareagoval(-a)? Prečo som vybuchol(-a)? Prečo som to nezvládol(-a)? Prečo som sa nahneval(-a)? Prečo neviem odpustiť? My riešime iba dôsledky a nepýtame sa na začiatok. Začni hľadať v srdci, v myšlienkach, lebo všetky diela vznikajú najprv v srdci.

Nedávno sme v jednu nedelu čítali, že z vnútra človeka, z jeho srdca vychádzajú tie všetky zlé veci. To, čo sa už stane, sa stane - padneme, zhrešíme, zlyháme. Môžeme pristúpiť k trónu milosrdenstva, ku svätej spovedi. Treba sa pýtať, kde to začalo? Prečo som sa k tomu dostal? A toto je, bratia a sestry, to, čomu sa môžeme pri pohľade na maličkú Máriu naučiť. Mária, veď ty si bola obyčajné malé bábätko, ktoré nikto neriešil. Anna a Joachim sa tešili, možno rodina a nikto ďalej neriešil, čo z teba bude. Žena vyrastie, dačo z nej bude. Aké veľké dielo Boh cez ňu urobil, že dvetisíc rokov po nej sa budeme tu dnes k nej modliť a vzývať ju o pomoc, vtedy to nikto nevedel. A takisto aj my v Božom pláne a v Božej histórii.

Ako som povedal, bratia a sestry, je potrebné sa pozastaviť aj nad tým, čo prežívame v týchto časoch. Pandemické časy a rovnako aj návšteva pápeža, ktorá nás čaká. Pri tých pandemických sa pozastavíme veľmi krátko. Keď pozeráte správy, tak sa nečudujem, že Vás z toho bolí hlava a že nevidíte už nič, iba injekcie, striekačky a výterové tyčinky. Lebo len toto sa v posledných mesiacoch ukazuje. Prestal som po-

snímka: Martin Magda

zerať správy a nemyslím na to. Ale vidím, čo sa deje, nie som slepý, vidím, ako ľudia reagujú. Nebudem tu dávať medicínske odpovede, čo sa deje.

Veľa kazateľov, veľa kňazov, skázlo do toho, že začali hneď chrliť odpovede: to preto, lebo; zoslal to Pán Boh, lebo; je to trest Boží, čo sa deje; keď toto nezmeníte, atď. Čítal som jedno zamyslenie od protestantského kazateľa, ktorý povedal krásnu vec: aj proroci žili v krízových časoch, tiež boli mory, epidémie, vojny. Ale proroci nikdy nehovorili ľuďom, že to je Božia odpoveď. Proroci hovorili, že je to Božia otázka.

Ked' sa nám v živote niečo deje, to nie je Božia odpoveď na môj život, že prežívam nejaké utrpenie. A teraz, Bože, za čo to mám? Nie, je to Božia otázka: čo s tým urobíš? Ako sa k tomu postavíš? Takisto aj tie-to pandemické časy sú pre nás Božou otázkou: Čo s tým urobíte? Ako sa budete k sebe správať v takejto krízovej situácii? Budete si nápomocní alebo sa budete udávať? Čo urobíte? To sú otázky, ktoré nám Boh položil, to nie je Božia odpoveď, je to veľmi lacná skratka. Hovorím, že aj internet je tým preplnený, mnohí tam dávajú mnohé odpovede, mnohí bohorovne tvrdia, že je to tak alebo onak. Nie som Pán Boh, môžem hľadať len otázky a nie hneď odpovedať, "lebo Pán Boh si myslí..." Odkiaľ vieš, čo si Pán Boh myslí? Alebo "Panna Mária povedala..." Odkiaľ vieš? Panna Mária minimálne rozpráva v evanjeliách, skoro nič. Ale my máme na všetko hneď odpovede. Nie. To, čo prežívame, je Božia otázka: Ako sa postavíme v našich životoch ku krízovým situáciám? Či uveríme Bohu, budeme sa k nemu utiekať, budeme rešpektovať autority, budeme sa správať zodpovedne alebo či začneme hľadiť na druhých, kde by sme ich prichytili a čo by sme im vytkli? Odpovede sú na nás, nie na Pánu Bohu. On nám kladie otázku.

A práve v týchto krízových časoch prichádza medzi nás pápež František. Neviem, či ste si to všimli, my sme sa o tom medzi kňazmi minule rozprávali, že spoločnosť akoby tým vôbec nežila. Covid spôsobil, že nevznikli karantény fyzické, my sme vstúpili do psychických karantén našich duší, vytvorili sme si medzi sebou psychickú izoláciu. To, že nás niekedy oddelovali, lebo ty si chorý, chod' tam, že boli v tých zariadeniach, to sa dialo. Horšie, že karantény začali v našich mysliah. To spôsobilo, že pápež príde medzi nás a zdá sa, akoby sa nič nedialo. A čo? Či sa prihlásia alebo neprihlásia na stretnutie s ním a koľko ľudí. Jasné, že tu nejde o počty, to je vedľajšie, nebudem rátať, koľko nás je, nie je to podstatné.

Pamäťám si na rok 2003, vtedy bol váš pán farár kaplánom u nás na KVP, odkiaľ pochádzam. Bol som vtedy maturantom. Keď mal príšť na Slovensko pápež Ján Pavol II., všetko tým žilo. Od nás išli na stretnutie dva alebo tri autobusy do Rožňavy. A dnes? Pápež. Neuvedomujeme si tú veľkú historickú chvíľu, ktorú nám Boh zosiela do týchto časov práve k nám. Celý svet sa obráti na Slovensko, celý svet bude pozerať na Prešov, Košice, Šaštín a Bratislavu. A my si povieme: A čo? Nech príde. Ved' my si to pozrieme. Ved' sme si cez pandémiu zvykli pozerať sv. omše. Lebo si neuvedomujeme veľkosť daru.

Špekuluje sa, prečo a načo príde a prečo práve k nám, lebo v tomto roku bol iba v Iraku a nikde inde. Tam je po vojne, tak je to pochopiteľné. On už malú odpoveď dal. Pred týždňom či dvoma dával rozhovor jednému španielskemu rozhlasu. Pýtali sa ho na jeho cesty. Povedal: „Teraz je na programe Slovensko a potom ďalšie malé krajiny - Grécko, Cyprus a Malta.“ Chcel by to stihnuť v novembri. A tým nám povedal: chce ísť do malých krajín. Chce nám ukázať, že aj keď sme malí, neznamená, že sme bezvýznamní. V Európe nás na veľkých mapách ani nevidno. Ako vo filme Pacho, hybský zbojník. Podobne aj novinári: Slovensko, kde to je? A on k nám ide. Lebo si uvedomuje, veríme, že práve aj toto ho vedie, že vidí, do akého stavu sa naše kresťanské Slovensko dostalo. Neplačme za tým, že nás je v kostoloch menej, že sa menej krstí, sobáši, toto teraz neriešme. Kde nás dostať čas, napríklad covidu? Koľko zla vyšlo na povrch, koľko charakterov sa vyplavilo na povrch, akí ľudia naozaj sú, akí dokážu byť ľudia na seba nevraživí. Toto driemalo v našich myšlienkach, o čom som hovoril v úvode a cez pandémiu to vybuchlo. A pápež si povedal: „Idem k nim. Nie urobiť poriadky, povzbudiť ich: „Neboj sa, maličké stádo,“ čítame v evanjeliu. Preto, bratia a sestry, zoberme vážne túto návštevu, ktorá bude v týchto dňoch, urobme všetko preto, ako to písali biskupi, aby sme sa mohli zúčastniť. To nie je vecou počtov, hovorím, to nemusíme riešiť, či nás budú vidieť na celom svete. Určite nás bude menej, ako to bolo pri návšteve Jána Pavla II. Áno, je tu pandémia, sú tu pravidlá OTP, očkovanie, testovanie, po covide, atď. To všetko sú, samozrejme, určité ohraničenia, ale predsa pápež tu nechodí každý deň. O to viac má byť pre nás veľkou priležitosťou ukázať, v akom myšlienkovom svete žijeme, že sme katolíci a on je viditeľnou hlavou neviditeľného Kristovho tela – Cirkvi.

Poviem vám svoju osobnú skúsenosť z týchto dní. Väčšina škôl v Prešove a v Košiciach budú mať riaditeľské voľná. Aj u nás v Šariši bude mať škola riaditeľské voľno. V jednej našej obci v našej farnosti nebude, lebo pán starosta nechce dovoliť a ustúpiť. Tak som ho bol pekne poprosiť: „Prosím vás, ved' príde Sv. Otec.“ Podotýkam, že je katolík. Viete, čo mi povedal? „To mi pripomína, jak keby Gorbačov mal príšť.“ Hovorím: „To nemyslite vážne prirovnáť pápeža k najvyššiemu predstaviteľovi Sovietskeho zväzu. To je čo?“ S úplnou vážnosťou. „Už len vlajočky rozdajte. Jak keby prišiel „papalaš“.“ Tak som si povedal: keď takto uvažuje katolík, ktorý sa ukazuje v kostole, tak sa nečudujme, že je taký chlad voči pápežovej návšteve. Nepridajme sa k nim, neuvažujme takto, ale budme vďační, že príde Kristov námestník, cez neho bude k nám Boh hovoriť. Prichádza medzi nás, medzi maličké stádo aj tu až na východ, kde podľa niektorých tu nič nie je. A tu bude pápež.

Bratia a sestry, takéto myšlienky som vám chcel dnes ponúknutť pri tomto krásnom zapadajúcim slnku, uvedomiť si, že všetko veľké sa najprv rodí z neviditeľných malých myšlienok. Z neviditeľnej myšlienky vzišla Mária a z nej vyšlo slnko spravodlivosti - Kristus, nás Boh a Spasiteľ. Z našich neviditeľných myšlienok vznikajú mnohé dobrá, ktoré vieme vykonať, ale aj hriechy, ktorých sa vieme dopustiť. Ale nezabúdajme, žijeme v čase milosrdenstva, nám môže byť odpustené, keď chceme.

Aj z takejto malej myšlienky pápeža Františka vyšlo: "Pôjdem k nim, povzbudím ich vo viere." Teda strážme si svoj myšlienkový svet ako kresťania, katolíci, osobitne čas návštevy pápeža prežívajme v zjednotení ako jedna Cirkev.

Bože, veľký dar nám posielal. Je to dar aj od Božej matky, ktorá nám vyprosuje takúto možnosť, že aj v časoch pandémie prichádza medzi nás Sv. Otec. Prežívajme v radosti tieto dni a uvedomme si, že naša hodnota ako národa i ako jednotlivcov nespočíva v tom, ako sa na nás díva svet, ale naša hodnota je v tom, že sme chcení a túžení Bohom a patrime do jeho histórie. Amen.

Divotvorca z Libanonu

Sme jedna obyčajná rodina, ktorá sa pred troma rokmi vybraла s TV LUX na dovolenku do Chorvátska. Dovolenka bola výborná. Nebolo to len bezciené vyliehanie na pláži, ale bol tam s nami aj otec Andrej Kalamen. Bolo to aj duchovné, ale aj zábavné. Duchovný otec Andrej pôsobí v TV LUX, taktiež má na YouTube svoj kanál „fara taxi“.

Ked' sme tam boli, bolo 24. júla a vtedy má sviatok sv. Charbel. My sme ho nepoznali, ale on nám ho priblížil aj takým spôsobom, že si kúpil motorku a na nej má jeho podobizeň. Sv. Charbel sa uvádzá ako najväčší divotvorca 20. storočia. Dozvedeli sme sa, že prvostupňová relikvia sa nachádza v Dóme sv. Alžbety v Košiciach. Prečítali sme si o ňom niečo na internete, aj to, že každého 22. dňa v mesiaci, ako si prial sv. Charbel, sa slúži sv. omša s modlitbou a s pomazaním olejom sv. Charbela. Tak sme sa tam vybrali.

Mesiac čo mesiac sa katedrála zapĺňala ctiteľmi. Nájdeme tam aj ľudí na vozikoch, ale aj rodiny s deťmi. V katedrále sa neustále spovedá a keď je pomazanie olejom, tak minimálne 6 - 7 knazi dávajú pomazanie pol hodiny a viac. Toľko je tam ľudí. Mnoho ľudí bolo vyslyšaných. Sú tam ľudia z celého Slovenska.

Aj naše deti to už berú ako samozrejnosť, že 22.-ho ideme do Košíc. Berieme si stoličky, aby sme si mali kam sadnúť. Sedíme pred oltárom sv. Jozefa a relikviou blahoslavenej Anky Kolesárovej. Snažíme sa o sv. Charbelovi rozprávať. Stretli sme tam veľa ľudí aj z našej dediny, čo nás veľmi potešilo.

Sv. Charbel bol pustovníkom. Spal len v tom, čo mal na sebe. Tenký habit a pod hlavou mal poleno. Celý život obrábal vinice, ale ani raz neochutnal hrozno. My, ľudia dnešnej doby, si to ani nevieme predstaviť. Zomrel 24. decembra. Jeho telo je neporušené a vydáva príjemnú vôňu. Má teplotu ľudského tela. Vyteká z neho tekutina.

Žačko je opísateľ celý jeho život, zázraky a hlavne atmosféru počas sv. omší. Nakoniec tajomník otca arcibiskupa zložil k nemu hymnus, ktorý sa spieva na konci sv. omše. Neváhajte, stále 22. v mesiaci, je to jedno, aký je to deň alebo sviatok, tam môžete prísť. O 18.00 je sv. omša. Pandémia to prerušila, ale keď sa situácia zlepšila, hneď sme tam boli. Všetci, ktorí máte nejaké starosti, zverte ich sv. Charbelovi. On je veľkým orodovníkom u Pána Boha. Aj nás veľakrát vyslyšal.

Na záver niečo osobné. Modlili sme sa deviatnik k sv. Charbelovi za môjho otca, ktorý ležal s covidom v nemocnici vo vážnom stave. Aj otec sa k nemu modlil. Presne 22. 12. 2020 o 20.00, keď sme sa domodlili, si ho nás nebeský Otec povolal k sebe.

Možno to nebolo podľa našich predstáv, ale s odstupom času sme pochopili, že dostal veľkú milosť, pretože sv. Charbel je veľkým orodovníkom. Sv. Charbel, oroduj za nás!

Anna s rodinou

snímka: Jaroslav Fabián

Ahoj, deti!

Ani sme sa nenaďali (beží to neuveriteľne rýchlo, však?) a prvy školský mesiac je už za nami. Ako ste ho zvládli? Slnečné leto už sice vystriedala o čosi chladnejšia, ale za to pestrejšia jeseň. Je to skvelý čas na púšťanie šarkanov a prechádzky pestrofarebným lesom. Určite v mnohých z Vás rezonuje návšteva pápeža Františka na Slovensku, ktorá nás duchovne veľmi obohatila. V tomto čísle som si pre Vás pripravila niečo málo o jeho predchodcoch, ktorých si pripomíname v mesiaci október.

21. október – sv. Ján XXIII.

Vlastným menom Angelo Giuseppe Roncalli, narodený v Taliansku, bol 261. rímskym pápežom. Keď prijal prvé sväte prijímanie a birmovku, vstúpil do diecézneho seminára a neskôr do Pápežského seminára v Ríme. Po vysvätení za knaza prijal službu sekretára biskupa v Bergame. V roku 1925 sa stal biskupom. Bol apoštolským nunciom (apoštolský delegát) v Bulharsku, Turecku, Grécku a Paríži. Pápežom sa stal v roku 1958. Svet ho počas jeho pontifikátu vnímal ako mierneho, vynaliezavého, odvážneho a jednoduchého. Zomrel v Ríme večer 3. júna 1963.

22. október – sv. Ján Pavol II.

Vlastným menom Karol Jozef Wojtyta bol 264. rímskym pápežom, ktorý sa narodil v Poľsku. Po zavŕšení teologickej štúdia v Ríme bol vysvätený za knaza a vrátil sa do vlasti, kde vykonával rozličné pastoračné a univerzitné úlohy. Vymenovali ho za pomocného biskupa v Krakove a neskôr za krakovského arcibiskupa. V roku 1978 bol zvolený za pápeža a prijal meno Ján Pavol II. Vyznačoval sa mimoriadou apoštolskou horlivosťou, zvlášť za rodiny, mladých a chotí, čo ho viedlo k uskutočneniu nespočetných pastoračných návštev po celom svete.

Vo svojom neobvyčajnom misionárskom zápale mal obrovskú lásku k mladým ľuďom. Zaviedol tradíciu zvolávania Svetových dní mládeže, ktorých cieľom je zvestovať novým generáciám Ježiša Krista a jeho evanjelium. Zomrel zbožne v Ríme 2. apríla 2005 na vigiliu Druhej veľkonočnej nedele, ktorú nazval Nedelou Božieho milosrdenstva. Za svätého ho spolu s Jánom XXIII. vyhlásil pápež František 27. apríla 2014 na Druhú veľkonočnú nedelu.

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

O	Y	„	B	O	H	J	E	V	E	Č	N	Ý	A	P	O
S	A	T	O	R	B	D	R	S	U	T	S	I	R	K	
E	I	C	S	B	I	R	M	O	V	A	N	I	E	Á	S
M	Ú	S	M	E	V	A	N	J	E	L	I	U	M	T	Ľ
S	P	O	M	O	C	A	Ť	Z	E	L	O	D	H	L	O
M	Á	U	D	I	N	É	A	E	O	Ž	S	R	I	O	P
E	Z	A	K	I	R	Ň	K	V	I	K	I	A	A	Ž	A
R	B	Ľ	D	S	K	M	A	S	U	D	Ď	Š	J	K	N
R	E	O	O	N	I	P	E	A	L	Y	T	J	O	W	N
O	R	M	I	C	N	B	E	H	Z	O	L	S	Á	J	A
O	G	H	D	Á	I	P	Á	P	E	Ž	T	S	R	O	M
K	A	A	O	J	B	K	O	S	T	O	L	I	Š	K	Á
V	M	I	L	I	O	S	R	D	E	N	S	T	V	O	R
K	O	I	A	K	I	L	K	Y	C	N	E	E	U	P	I
A	A	I	D	Ú	T	Š	S	Y	N	O	D	A	B	“	A

Hľadané slová: APOŠTOLSKÉ CESTY, BERGAMO, BETLEHEM, BIBLIA, BIRMOVANIE, BISKUP, DETI, DIEŤA, DOBROTA, DÓM, ENCYKLIKA, EVANJELIUM, JASLE, JEŽIŠ, JÁN PAVOL II, KAROL, KNIHA, KOSTOL, KRISTUS, KRST, KNAZ, MIOSRDENSTVO, OLTÁR, PANNA MÁRIA, POKOJ, POMOC, POĽSKO, PÁPEŽ, ROĐINA, RÍM, SYNODA, WOJTYLA, ÚSMEV, ŠTÚDIA, ŽIDIA

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijmú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Zachovať si sexuálnu čistotu sa oplatí

Sexuálna čistota pred svad-
bou prináša veľa dobrého ovo-
cia. Aké sú výhody?

- Dávame si čas a priestor na to, aby sme najprv spoznali hodnoty, charakter a osobnosť druhého človeka. Telesne sa totiž každý muž hodí ku každej žene, zato duchovne sa nijaký muž nehodí k nijakej žene. Vzájomné prispôsobenie si vyžaduje čas, rozhovory, úprimnosť, otvorenosť, prácu na sebe a čestnosť, ktoré sa ľahko rozvíjajú, keď sa zameriavame na uspokojovanie sexuálnych potrieb a túžob. O trvalosti zväzku nerozho-
duje to, či pocitujeme sexuálnu rozkoš, ale to, či sa k sebe ho-
dia naše srdcia.

- Tým, že zachovávame sexuálnu čistotu, učíme sa byť ver-
ní zásadám a jeden druhému.
Ak sme sa pred svadbou rozhodli pre cestu sexuálnej čisto-
ty, vernosť tomuto rozhodnutiu bude previerkou nášho charak-
teru. Byť verní sa učíme pred svadbou. Ak sme urobili všetko,
čo je v našich silách, aby sme zachovali vernosť pred svad-
bou, stávame sa dôveryhodnými a bude sa na nás dať spoľahnúť aj po svadbe.

- Sex prináša len chvíľko-
vú rozkoš. Ak nie je prežíva-
ný v doživotnom vzťahu, mení

sa na uspokojovanie sexuálneho pudu. V priebehu času bude rozkoš slabnúť a zrodí sa potreba hľadať nové podnetky. Sex nie je zárukou toho, že sa nasýtme láskou. Nasýtenie láskou je ovo-
cím puta, ktoré vzniklo medzi ľuďmi na duchovnej, emocionálnej a rozumovej úrovni. Na vybu-
dovanie takého puta je potrebný čas, spoločné zážitky, rozhovory, spoločne prežité krízy, vzájomné prejavy nehy a vedomie, že sa na druhého môžem vždy spoľahnúť. Sex má byť vyvrcholením tohto puta, jeho doplnením a vyjadrením.

- Máme záruku, že sa nepočne dieťa. Nevystavujeme sa tak ri-
ziku, že sa zosobášime len pre-
to, že čakáme spolu dieťa. Dieťa má právo počať sa v manžel-
stve ako dôsledok lásky svojich rodičov. Má právo byť chcené a očakávané.

- Vyhneieme sa nákaze pohlavními chorobami.

- Budujeme trvalé priateľstvá. Tvoj kamarát sa nebude báť, keď náhodou jeho dievča osta-
ne samo s tebou.

- Učíme sa kláňať hranice a ne-
prekračovať ich.

- Učíme sa premáhať poku-
šenia.

- Usilujeme sa o to, aby naša svadobná noc bola výnimco-
vou

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

udalostou a nie iba „ďalšou“ nocou. Jeden druhému umož-
ňujeme prežiť očakávanie, ktoré vzťah posilňuje a je vpísané do prirodzenej dynamiky vzťahu.

- Naše rozhodnutie vziať sa do-
spelo v slobode. Postoj slobody nám pomôže neurobiť mylné ro-
zhodnutie, ak si na snúbencovi/
snúbenici všimneme niečo zlé.

- Reálne klesá riziko rozvodu. Výskum, ktorý v roku 2016 vy-
konala Nicholas Wolfinger pre Institute for Family Studies, dokazuje, že z tých, čo zacho-
vali predmanželskú čistotu až do svadby, sa rozvádzia iba 5 percent párov. Zato riziko rozvo-
du sa zväčšuje o 300 percent, ak sme mali pred svadbou jedného sexuálneho partnera a o 500 percent, ak sme ich mali dvoch alebo viacerých.

- Žijeme v súlade so svojím svedomím a s normami viery, čo nám pomáha budovať vzťah s Je-
žišom, ktorý je žriedlom oprav-
divej lásky.

Trampoty v manželstve

156. Dôstojnosť človeka a právo na život

Ak sa Boh zjednotil s každým človekom skrze svoje vtelenie a za každého zomrel a vstal z mŕtvych, akú veľkú dôstojnosť musí mať každý človek! Vďaka Ježišovi Kristovi vieme, že človek má rovnakú hodnotu a dôstojnosť vo chvíli počatia ako v ktorékoľvek fáze života.

Ludský život je svätý a patrí Bohu. Preto je zabíjanie nenarodených detí formou interrupcie, či in vitro, ako aj usmrcovanie chorých formou eutanázie doneba volajúcim zločinom. „*Život, najmä ľudský, patrí výlučne Bohu: kto vzťahuje ruku na život človeka, istým spôsobom vzťahuje ruku na samého Boha*“ (*Evangelium vitae* 9).

Vziať život najbezbrannejším a najnevinnejším deťom, ktoré sú v lone matky, je „odporný zločin“ (EV 58). Svätý Ján Pavol II. ďalej napísal: „*Umelý potrat a eutanázia sú preto zločinmi, ktoré žiadajú ľudský zákon nemôže uznať za prípustné. Zákony, ktoré tak robia, nielenže vôbec neviažu vo svedomí, ale stavajú človeka pred väznu a konkrétnu povinnosť postaviť sa proti nim na základe námietok svedomia*“ (EV 73). Zavraždiť človeka v ktorékoľvek fáze pozemského života je zvlášť ľažký hriech: „*Nič a nikto nemôže oprávniť na zabicie nevinné ľudské bytosťi, či je to plod, alebo embryo, dieťa alebo dospeľý, starý, nevyliečiteľne chorý, alebo zomierajúci. Okrem toho nikto*

nemôže vyžadovať tento vraždený čin pre seba alebo pre iného, ktorý je zverený do jeho zodpovednosti, ani priamo alebo nepriamo s ním súhlasit. Žiadna autorita ho nemôže legítimne nanútiť ani dovoliť“ (EV 57).

Pápež dôrazne pripomienul Bohom zjavenú pravdu, že „umeľý potrat je – nezávisle od toho, ako je vykonaný – vedomým a priamym zabítom ľudskej bytosti v počiatočnom štádiu jej života medzi počatím a narodením... Zavraždená je ľudská bytosť na prahu života a teda bytosť najnevinnejšia, akú si možno predstaviť: nemožno ju preto nikdy považovať za útočníka, tým menej za nespravodlivého útočníka!“ (EV 58). „Právo na život nie je iba vec svetonázoru, nie je to iba náboženské právo, ale je to ľudské právo. Je to najzákladnejšie právo. Boh hovorí: „Nezabiješ... Mierou civilizácie je jej postoj k životu. Civilizácia, ktorá odmieta bezbranných, si zaslúží prívlastok barbarská... Národ, ktorý zabíja vlastné deti, je národ bez budúcnosti.“ Pápež vysvetluje, že „stojíme tvárou v tvár nadľudskému, dramatickému zápasu medzi zlom a dobrom, medzi smrťou a životom, medzi kultúrou smrti a kultúrou života. Nie sme len jeho svedkami, nevyhnutne sme doň zatiahnutí: všetci sa ho zúčastňujeme a preto nemôžeme uniknúť povinnosti bezpodmienečne sa posta-

viť za život“ (EV 28).

„Stojíme tu tvárou v tvár objektívemu sprisahaniu proti životu, do ktorého sú zaangažované aj medzinárodné inštitúcie, zaoberajúce sa propagovaním a plánovaním skutočných kampaní za rozšírenie antikoncepcie, sterilizácie a potratu. Nemožno napokon poprieť, že aj masovokomunikačné prostriedky sa často podieľajú na tomto sprisaháni, keď vo verejnej mienke potvrdzujú kultúru, ktorá považuje uplatňovanie antikoncepcie, sterilizácie, potratu, ba aj eutanázie za znak pokroku a výdobytok slobody, zatiaľ čo postoj bezpodmienečnej obrany života predstavujú ako nepriateľa slobody a pokroku“ (EV 17).

Demokracia sa rýchlo zmení na tyraniu, ak odmietne hodnotový systém, ktorý nám zjavil Ježiš Kristus. Iba kresťanský hodnotový systém chráni dôstojnosť človeka a jeho právo na život od počatia až po prirodzenú smrť. Rešpektovanie práva na život je základom demokracie. Robert Schuman, jeden zo zakladateľov Európskej únie, povedal: „*Bud bude demokracia kresťanská, alebo nebude vôbec.*“

Právna legalizácia interrupcie a eutanázie vedie k pádu demokracie a vzniku tyranského systému. Jedinou zárukou ochrany ľudskej dôstojnosti a práva na život a slobodu svedomia je Ježiš Kristus, ktorý ju bráni

prostredníctvom učenia Katolíckej cirkvi. Kresťanský hodnotový systém je teda jediným základom demokracie.

Zato satan a jeho služobníci hlásajú názor, že právo na interrupciu a eutanáziu je prejavom osobnej slobody, ktorú musia všetci rešpektovať a chrániť ako ľudské právo (EV 18). Svätý Ján Pavol II. vysvetľoval, že „sloboda popiera samu seba, smeruje ku autodestrukcii i zničeniu druhého človeka, keď prestáva uznávať a rešpektovať ustanovujúce spojenie s pravdou“ (EV 19). Základná pravda, ktorú nám Ježiš Kristus zjavil, znie, že každý človek má právo na život a rovnakú dôstojnosť už od počatia. V mene akej spravodlivosti podstupujú osoby najnespravidlivejšiu diskrimináciu, keď sa niektoré z nich z nich uznávajú za hodné obrany a iným sa táto dôstojnosť odopiera? Objavovanie sa takýchto situácií znamená, že už pôsobia mechanizmy, ktoré privádzajú k zániku opravdivé ľudské spolunažívanie a zapričinujú rozpad organizmu štátu.

Nárokovanie si práva na umelý potrat, zabíjanie detí a eutanáziu, ako aj jeho zákonné uznanie je ekvivalentom zvráteného a hanebného ponímania ľudskej slobody ako absolútnej moci nad inými a proti iným. To však znamená smrť pravej slobody: „*Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok*“ (Jn 8,34). Každá tehotná žena nosí v lone živú ľudskú bytosť, ktorá má nesmrteľnú dušu a ktorej Boh dáva právo na život. Kto siahne na život v lone matky, pácha odpornú vraždu a dvíha ruku proti samotnému Bohu.

MUDr. B. Vaščák

Slová pápeža Františka

Tento život ubehne rýchlo.

Nebojujte s ľuďmi, nekritizujte príliš svoje telo, nestážujte sa toľko.

Nestrácajte spánok kvôli svojim účtom.

Vyhľadajte osobu, ktorá vám robí radosť.

Ak urobíte chybu, oľutujte ju a naďalej hľadajte svoje šťastie.

Nikdy neprestaňte byť dobrým rodičom. Nerobte si toľko starosti s nákupom luxusu a pohodlia pre svoj domov a nezabýjajte sa tým, že sa pokúsíte zanechať dedičstvo pre svoju rodinu. Tieto výhody by mal získavať každý človek, takže sa nevenujte hromadeniu peňazí.

Užívajte si, cestujte, užívajte si svoje cesty, spoznávajte nové miesta, doprajte si potešenie, ktoré si zaslúžite.

Umožnite psom priblížiť sa.

Neodkladajte jemný sklenený riad.

Použite nový riad; neukladajte si svoj oblúbený parfém, použite ho na prechádzku, aj keď sa bude prechádzať sami; poste svoje oblúbené športové topánky; obliekajte si svoje oblúbené oblečenie.

No a čo? To nie je zlé. Prečo nie teraz?

Prečo sa nemodlit teraz, namiesto čakania, kým pôjdeme spať?

Prečo nezavolať hned?

Prečo neodpustiť teraz?

Prečo tak dlho čakať na Vianoce; na piatok; pre stretnutia; na ďalší rok; alebo keď budeme mať peniaze; keď príde láska; keď bude všetko perfektné... pozri...

Všetko dokonalé neexistuje.

Ľudské bytosti to nemôžu dosiahnuť, pretože to tu jednoducho nebolo zamýšľané.

Je tu príležitosť vzdelávať sa.

Zoberte teda túto výzvu, ktorou je život, a urobte to teraz... viac milovať, viac odpúštať, viac objímať, milovať intenzívnejšie a zvyšok nechať v Božích rukách.

Amen.

(pápež František)

pripavila sr. Anna

Návšteva Svätého Otca Františka v službe

Celé Slovensko v uplynulom čase žilo návštavou Svätého Otca Františka. Pápež postupne v dňoch od 12. do 15. septembra navštívil Bratislavu, Prešov, Košice a Šaštín.

Organizácia tejto návštevy si bezpochyby vyžiadala veľké úsilie zo strany všetkých zúčastnených zložiek. Svojou "kvapkou do mora" v organizačných povinnostiach prispel pod záštitou ÚzO DPO SR Prešov aj Dobrovolný hasičský zbor obce Ovčie.

Našou úlohou počas návštevy pápeža Františka v Prešove bolo vykonávanie protipožiarnej hliadky na záchytnom parkovisku a zriadenie pohotovostnej výjazdovej jednotky. Naši chlapci tiež asistovali SÚC PSK pri usmernení dopravy. Na akcii sa podieľalo 10 členov DHZO Ovčie s technikou TATRA 815 CAS 32 a IVECO DAILY CAS 15. Naša služba trvala 16 hodín a prebehla, tak ako aj celé podujatie, bez vážnejších problémov a komplikácií (viď obrazová časť na obálke).

Bolo pre nás cťou, že sme sa mohli podieľať na organizácii podujatia takého rozsahu a nazbierať tak cenné skúsenosti pre plnenie ďalších úloh v budúcnosti.

za DHZ Ovčie Michal Bednárik

Ohlášky:

- sobáš 30. októbra v Prešove – **Tomáš Človičko**, syn rodičov Antona a Marcely rod. Stahovcovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vŕtaze a **Ivana Legnavská**, dcéra rodičov Juraja a Anny rod. Hasarovej, narodená v Prešove, bývajúca v Prešove

Stalo sa

- **8. 9. v stredu bola odpustová slávnosť v Doline o 17.00 v kaplnke Narodenia Panny Márie; hlavným celebrantom a kazateľom bol Miroslav Liška, kaplán vo Velkom Šariši**
- 11. 9. v sobotu bolo požehnanie hasičskej zbrojnice vo Vŕtaze; slávnosť sa začala sv. omšou o 13.00 a po nej bolo samotné požehnanie
- **12. 9. v nedele o 15.30 zvonili zvony, ktorími sme privítali príchod Sv. Otca na Slovensko**
- 14. 9. na sviatok Povýšenia sv. Kríža sme boli z farnosti autobusom a mnohí aj autami na stretnutí so sv. Otcom Františkom na štadióne TJ Lokomotíva v Košiciach
- **15. 9. slávnosť Sedembolestnej Panny Márie sme v tomto roku slávili v Doline slávnostnou svätoú omšou o 17.00, aby sme mohli sledovať cez médiá Sv. Otca Františka, ktorý doobeda slávil sv. omšu v Šaštíne; sv. omšu celebroval rodák Mikuláš Uličný**
- 5. a 6. 10. bolo po večerných sv. omšiach v kostoloch vo Vŕtaze a v Ovčí stretnutie rodičov prvo- prijímajúcich detí
- **10. 10. dnes je slávnostná svätá omša v Doline o 10.30, ktorú celebруje Vladimír Juhás, výpo-mocný duchovný z Košíc-Barce a kňazského seminára**

Stane sa

- **23. 10. v sobotu bude spoločná krstná náuka o 10.00 na fare v katechetickej miestnosti**
- 24. 10. v nedeľu po svätých omšiach bude celosvetová zbierka na misie, na Slovensku bude zvlášť venovaná farnostiam v Kene, ktoré sú najviac postihnuté chudobou a suchom; misijná zbierka je naj-väčšou akciou solidarity na celom svete
- **1. 11. v pondelok na sviatok Všetkých svätých bude popoludní pobožnosť na cintoríne: v Ovčí o 13.30; vo Vŕtaze o 14.30**

Misijná nedel'a

pápežské
misijné
diela

24. októbra 2021

„Lebo my nemôžeme
nehovoriť o tom, čo sme
videli a počuli.“ Sk 4,20

www.misijnediela.sk

zbierka pre
Keňu

Snímka: Danica Olešová

Prehľad bohoslužieb na mesiac október

		Vítaz		Ovčie	
11. 10.	Pondelok	18:00	45. manž.: Štefan a Mária Krokusovci		
12. 10.	Utorok	18:00	† František Stahovec, kňaz		
13. 10.	Streda	7:00	vlastný úmysel		*† Marián a František Hudákovci
14. 10.	Štvrtok		*podákovanie Bohuznámej osoby		
15. 10.	Piatok				*† Valentín Kollár
16. 10.	Sobota		* za ZBP Bohuznámej osoby		
17. 10.	29. nedelia cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	60: Terézia Ondriová a za jej rodinu
		10:30	50: Jozef Striš a za jeho rodinu		
18. 10.	Pondelok	18:00	55. manž.: Jaroslav a Magdaléna Stašíkovci		
19. 10.	Utorok	18:00	za prvákov a ich rodiny		
20. 10.	Streda			18:00	50. manž.: Viktor a Anna Jenčovci
21. 10.	Štvrtok	7:00	za duše v očistci		
22. 10.	Piatok	18:00	† Bernardín Vihonský (výročná)	17:00	za ZBP Samuela Uličného
23. 10.	Sobota	7:00	† Jozef a Anna Kovalčovci		
24. 10.	30. nedelia cez rok - B	7:30	55. manž.: Jozef a Marta Birošovci	9:00	za farnosť
		10:30	70: Helena Baluchová 52. manž. s Vladimírom		
25. 10.	Pondelok	18:00	50: Daniela Uličná		
26. 10.	Utorok	18:00	25. manž.: Anna a František Jenčovci		
27. 10.	Streda			18:00	† Helena Hudáková (výročná)
28. 10.	Štvrtok	7:00	† Štefan Čech		
29. 10.	Piatok	18:00	20. manž.: Leonard a Zlatica Baluchovci	17:00	za ZBP Róberta Uličného st.
30. 10.	Sobota	7:00	† Emília		
31. 10.	31. nedelia cez rok - B	7:30	za farnosť	9:00	† Jozef, Veronika, Matúš, Mária a Stanislav Hudákovci
		10:30	† Imrich, Helena a Stanislav		
1. 11.	Všetkých svätých	7:30	za farnosť	9:00	za zosnulých v rodine Ireny Jenčovej
		10:30	† Luboslav Stašík (výročná)		
2. 11.	Pamiatka zosnulých	7:00	na úmysel Sv. Otca	17:00	za všetkých zosnulých
		18:00	† Štefan Čech (výročná)		
3. 11.	Streda			17:00	
4. 11.	Štvrtok	7:00	za ZBP Bohuznámej rodiny		
5. 11.	Piatok	18:00	† František Stahovec, kňaz	17:00	za živých a mŕtvyh členov RB
6. 11.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvyh členov RB		
7. 11.	32. nedelia cez rok - B	7:30	† Imrich Jenča	9:00	za farnosť
		10:30	† Juraj Riško, kňaz		

* odslúžim súkromne na dovolenke

14. september 2021 - stretnutie našich veriacich so Sv. Otcom na štadióne Lokomotiva v Košiciach

14. septembra 2021 Dobrovoľný hasičský zbor z Ovčia zabezpečoval príchod Sv. Otca do Prešova.